

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Přírodovědecká fakulta

Katedra demografie a geodemografie

**Cizinci a mezinárodní migrace v ČR
z hlediska regionálních rozdílů (po roce 2001)**

**Foreigners in the Czech Republic and international
migration from the regional aspects**

Bakalářská práce

Zuzana Lešetická

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením RNDr. Dagmar Bartoňové, Ph.D., a že jsem všechny použité prameny řádně citovala.

Jsem si vědoma toho, že případné využití výsledků, získaných v této práci, mimo Univerzitu Karlovu v Praze je možné pouze po písemném souhlasu této univerzity.

Svoluji k zapůjčení této práce pro studijní účely a souhlasím s tím, aby byla řádně vedena v evidenci vypůjčovatelů.

Ve Dnešicích, 13. 8. 2008

Cizinci a mezinárodní migrace v České republice z hlediska regionálních rozdílů (po roce 2001)

Abstrakt

Snahou předkládané bakalářské práce je popsat a zhodnotit mezinárodní migraci v České republice. První část je věnována legislativě spojené s pobytem cizinců v České republice, dále je práce zaměřena na vývoj mezinárodní migrace na našem území od roku 1994. Hlavní důraz je kladen na prostorového rozmístění cizinců v okresech ČR po roce 2001. Práce se snaží nejen o popis situace sledovaných let, ale i o zaznamenání vývoje. V práci je na cizince přihlíženo nejen jako na celek, ale je hodnocena i struktura cizinců dle typu pobytu, státního občanství a ekonomické aktivity. Na závěr je nastíněn možný budoucí vývoj mezinárodní migrace a cizinců v České republice.

Klíčová slova : cizinec, legislativa, pobyt, státní občanství, ekonomická aktivita, prostorové rozmístění

Foreigners in the Czech Republic and international migration from the regional aspects (after 2001)

Abstract

The objective of submitted bachelor dissertation is to describe and evaluate the international migration in the Czech Republic. First part of this dissertation work is dedicated to a legislation relating to foreigners' residency in the Czech Republic. The dissertation is also focusing on the development of international migration on domestic territory since 1994. The main accent is put on the territorial placement of foreigners in Czech districts after 2001. The dissertation points out not only the description of monitored period but the foreigners' structure as well. Foreigners are taken as complex unit where the type of residency, citizenship and economic activity is being evaluated too. A final word tries to predict the future development of international migration and foreigners in the Czech Republic.

Keywords: foreigner, legislation, residence, citizenship, economic activity, territorial placement

OBSAH

Seznam tabulek	5
Seznam obrázků	6
1 Úvod	7
2 Metodika	9
2.1 Změna legislativy a zdroje dat	9
3 Vývoj mezinárodní migrace v České republice 1994-2007	12
3.1 Státní občanství cizinců	13
3.2 Pohlavně-věková struktura cizinců	14
3.2.1 Průměrný věk cizinců	15
3.2.2 Podíl žen mezi cizinci	16
3.3 Ekonomická aktivita cizinců	17
4 Cizinci v okresech České republiky	19
4.1 Rozmístění cizinců na území ČR	19
4.1.1 Rozmístění cizinců podle druhu pobytu	21
4.2.2 Rozmístění cizinců podle státního občanství	23
4.2.3 Rozmístění ekonomicky aktivních cizinců	28
4.2 Typologie okresů	32
5 Závěr	34
Seznam použité literatury	36
Přílohy	

SEZNAM TABULEK

Tab. 1	Index změny počtu cizinců mezi roky 2001 a 2007	20
Tab. 2	Index změny podílu cizinců na obyvatelstvu mezi roky 2001 a 2007	21
Tab. 3	Index změny počtu cizinců s dlouhodobým pobytem mezi roky 2001 a 2007	22
Tab. 4	Index změny počtu cizinců s trvalým pobytem mezi roky 2001 a 2007	23
Tab. 5	Index změny počtu cizinců počtu cizinců s ukrajinským státním občanstvím mezi roky 2001 a 2006	24
Tab. 6	Index změny počtu cizinců se slovenským státním občanstvím mezi roky 2001 a 2006	25
Tab. 7	Index změny počtu cizinců s vietnamským státním občanstvím mezi roky 2001 a 2006	26
Tab. 8	Index změny počtu cizinců s polským státním občanstvím mezi roky 2001 a 2006	27
Tab. 9	Index změny počtu cizinců se ruským státním občanstvím mezi roky 2001 a 2006	28
Tab. 10	Index změny počtu ekonomicky aktivních cizinců mezi roky 2001 a 2006 ...	29
Tab. 11	Podíl cizinců-živnostníků na ekonomicky aktivních cizincích v letech 2001 a 2006	30
Tab. 12	Index změny počtu cizinců evidovaných na úřadech práce mezi roky 2001 a 2006	31
Tab. 13	Index změny počtu cizinců s živnostenským oprávněním mezi roky 2001 a 2006	32

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1	Vývoj počtu cizinců v ČR podle typu pobytu, 1994-2007 (k 31.12.)	12
Obr. 2	Podíl pěti nejčastějších státních občanství v ČR v roce 1994 a 2007 (k 31.12.)	14
Obr. 3	Věková struktura cizinců v ČR (k 31.12.2006)	15
Obr. 4	Věková struktura obyvatelstva ČR (k 31.12.2006)	15
Obr. 5	Průměrný věk cizinců v okresech ČR v letech 2004 a 2006	16
Obr. 6	Podíl žen-cizinek na celkovém počtu cizinců v okresech ČR v letech 2004 a 2006 (v %)	16
Obr. 7	Struktura cizinců podle ekonomické aktivity, 1994-2007 (k 31.12.)	17
Obr. 8	Počet evidovaných cizinců na úřadech práce a počet cizinců s živnostenským oprávněním v ČR, 1994-2007 (k 31.12.)	18
Obr. 9	Počet cizinců v okresech ČR v letech 2001 a 2007	19
Obr. 10	Podíl cizinců na obyvatelstvu v okresech ČR v letech 2001 a 2007	20
Obr. 11	Počet cizinců s dlouhodobým pobytem v okresech ČR v letech 2001 a 2007	21
Obr. 12	Počet cizinců s trvalým pobytem v okresech ČR v letech 2001 a 2007	22
Obr. 13	Podíl cizinců s trvalým pobytem na celkovém počtu cizinců v okresech ČR v letech 2001 a 2007	23
Obr. 14	Počet Ukrajinců v okresech ČR v letech 2001 a 2006	24
Obr. 15	Počet Slováků v okresech ČR v letech 2001 a 2006	25
Obr. 16	Počet Vietnamců v okresech ČR v letech 2001 a 2006	26
Obr. 17	Počet Poláků v okresech ČR v letech 2001 a 2006	27
Obr. 18	Počet Rusů v okresech ČR v letech 2001 a 2006	28
Obr. 19	Počet ekonomicky aktivních cizinců v okresech ČR v letech 2001 a 2006	29
Obr. 20	Počet cizinců evidovaných na úřadech práce v okresech ČR v letech 2001 a 2006	30
Obr. 21	Počet cizinců s živnostenským oprávněním v okresech ČR v letech 2001 a 2006	31

Kapitola 1

Úvod

Mezinárodní migrace je aktuálním tématem téměř celého světa, jak vyspělých zemí, kam nejčastěji přicházejí imigranti, tak rozvojových zemí, odkud nejčastěji imigranti pocházejí. Mezinárodní migrace má různé definice a asi nejstručněji ji lze definovat jako změnu obvyklého pobytu za hranice státu (OSN stanovuje limitní hranici jednoho roku pobytu za hranicemi daného státu). Mezinárodní organizace International Organization for Migration definuje mezinárodní migraci jako „pohyb osob, které opouštějí zemi svého původu či zemi svého obvyklého pobytu a usadí se buď nastálo nebo přechodně v jiné zemi. Překročí tedy mezinárodní hranici.“ (Glossary on Migration, 2004)

Situace ohledně mezinárodní migrace a počtu cizinců v České republice se začala měnit po roce 1989, kdy došlo k otevření hranic. Z původně emigrační země se pomalu stávala země imigrační. Zpočátku se jednalo o migraci tranzitní, ale v poslední době se naše republika stává i zemí cílovou. Mezinárodní migrace v České republice nedosahuje takových parametrů jako v západoevropských státech, ale je zde viditelný posun právě tímto směrem. Cizinců žijících v ČR přibývá a budou hrát mezi obyvateli naší země stále větší roli, a proto je vhodné se podrobněji věnovat této problematice. Téma práce jsem si vybrala právě pro jeho aktuálnost.

Ve své práci se snažím o zmapování vývoje mezinárodní migrace na úrovni okresů, o zhodnocení prostorového rozmístění cizinců a to jak celkově, tak i dle podrobnějších charakteristik a o vystižení možného budoucího vývoje. Cílem práce je interpretace okresů na základě podobných charakteristik mezinárodní migrace a tyto skupiny poté charakterizovat.

Cíle práce také vystihují položené hypotézy:

- rozmístění cizinců je nerovnoměrné (i vzhledem k majoritní společnosti)
- rozmístění cizinců je ovlivněno geografickou polohou a sociálně-ekonomickým postavením okresu
- existují výrazné odlišnosti v rozmístění cizinců s trvalým a dlouhodobým pobytem

Práce je členěna do pěti kapitol. Po úvodu je kapitola věnována metodice práce, změnám legislativy spojené s mezinárodní migrací a problematice statistiky mezinárodní migrace v České republice. Poté následuje kapitola se stručným vývojem mezinárodní migrace na území naší republiky od roku 1993 do současnosti. Čtvrtá kapitola je věnována analýze mezinárodní

migrace v ČR z regionálního hlediska od roku 2001 do současnosti. Tato kapitola také obsahuje typologii okresů na základě charakteristik mezinárodní migrace. V závěrečné kapitole dochází k shrnutí výsledků, zhodnocení hypotéz a k naznačení možného budoucí vývoje mezinárodní migrace v ČR.

Kapitola 2

Metodika

Práce je založena na popisné a srovnávací analýze dat o cizincích v ČR na úrovni okresů (NUTS 4) v letech 2001 – 2007. Pro toto období existuje podrobná datová základna. V této práci pracuji s daty za cizinci bez azylantů.

V práci je sledován vývoj počet cizinců podle druhu pobytu, podle národnosti a podle ekonomické aktivity od roku 1994. Vývoj těchto charakteristik za okresy ČR je sledován od roku 2001 (resp. 2004). Veškerá data o cizincích jsou vždy k 31.12. daného roku.

Vývoj počtu cizinců v okresech ČR mezi roky 2001 a 2007 (resp. 2006) je popsán pomocí indexu změny (iz), který vyjadřuje relativní změnu (růst či pokles) hodnoty mezi dvěma roky:

$$iz = (P_2/P_1) * 100 \text{ (\%)}$$

P_1 je hodnota na začátku sledovaného období

P_2 je hodnota na konci sledovaného období

K popisu rozmístění cizinců v okresech byly použity kartogramy. Téměř ve všech případech se jedná o nepravé kartogramy, protože byly použity absolutní hodnoty. Důvodem jejich využití je skutečnost, že kdyby byly použity relativní hodnoty (např. poměr k rozloze území nebo k celkovému počtu obyvatel), došlo by k zkreslení popisovaných charakteristik¹. Dalším důvodem také bylo nemožnost vytvoření přehledných kartodiagramů².

Výsledky analýzy jsou použity k vytvoření skupin okresů, které mají podobné charakteristiky mezinárodní migrace. Použita je vícerozměrná statistická metoda a to shlukovou analýzu.

2.1 Změna legislativy a zdroje dat

Změna legislativy je hlavním důvodem, proč se ve své práci zabývám cizinci v České republice od roku 2001. V roce 2000 vstoupil v platnost nový zákon o pobytu cizinců (č.326/1999 S b., o pobytu cizinců), který zpřísnil získávání pobytových víz (i jejich prodlužování) a pracovních

¹ Stačí porovnat obrázky 9 a 10.

² Každá hodnota by byla vlastní velikostní značka

povolení. Tento zákon byl zmírněn novelou v červenci 2001 (140/2001 Sb.). Do té doby tedy zákon (č. 123/1992 Sb., o pobytu cizinců na území ČSFR) rozlišoval trvalý, dlouhodobý (nad 180 dní) a krátkodobý (do 180 dní) pobyt a od roku 2000 byl termín dlouhodobý pobyt a povolení k dlouhodobému pobytu nahrazen vízem nad 90 dní. Tyto legislativní změny ovlivnily pokles počtu cizinců na konci roku 2001 a to především proto, že cizincům, kteří získali víza před platností tohoto zákona, nebylo možno platnost víz prodloužit. Cizinci se museli vrátit zpět do své vlasti a o víza žádat znovu.

Zatím k poslední významné změně došlo v roce 2004, kdy byly vymezeny dvě kategorie cizinců s různým pobytovým režimem v souvislosti s právem EU v oblasti volného pohybu osob.

Nyní jsou tedy používány následující kategorie cizinců pobývajících v ČR (Cizinci v ČR 2007, 2007):

- A. občané zemí EU, Norska, Švýcarska, Islandu a Lichtenštejnska („občané EU“) a jejich rodinní příslušníci
 - občané zemí EU registrovaní bez povolení k přechodnému nebo trvalému pobytu a jejich rodinní příslušníci
 - občané zemí EU a jejich rodinní příslušníci s povolením k přechodnému pobytu
 - občané zemí EU a jejich rodinní příslušníci s povolením k trvalému pobytu
- B. občané zemí mimo EU („občané třetích zemí“)
 - občané třetích zemí pobývající v ČR krátkodobě (do 90 dnů) bez víz a na základě krátkodobých víz do 90 dnů
 - občané třetích zemí pobývajících v ČR na základě víz nad 90 dnů
 - občané třetích zemí pobývajících v ČR s povolením dlouhodobého pobytu
 - s povolením k trvalému pobytu
 - cizinci s platným azylem
- C. cizinci bez ohledu na hranice EU
 - registrovaní žadatelé o azyl
 - cizinci pobývající v ČR v rámci dočasné ochrany
 - nelegálně pobývající cizinci v ČR

Dalším důvodem, proč se v práci omezují na období po roce 2001, jsou problémy s datovou základnou. Data o mezinárodní migraci, s kterými v této práci pracuji, jsou převzata od Českého statistického úřadu, který přebírá údaje o cizincích od Cizinecké a pohraniční policie, od Ministerstva vnitra ČR, od Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a od Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Až do roku 2003 se podrobněji tříděná data, např. věkové složení cizinců na úrovni okresů, týkala jen cizinců s délkou pobytu nad 1 rok v ČR a často obsahovala větší počet záznamů než byl počet cizinců deklarovaných Cizineckou a pohraniční policií k tomuto datu. Vzhledem k faktu, že je počet cizinců relativně nízký, zkrácení se promítá i na úroveň okresů. Policie v roce 2004 spustila Cizinecký informační systém (CIS) a od té doby je větší kontrola nad daty a tím pádem lze říci, že se zvýšila i kvalita dat.

Dalším možným oficiálním zdrojem dat o cizincích je Sčítání lidu, domů a bytů, které na našem území bylo naposledy provedeno v roce 2001. Během sčítání se zjišťuje věk, druh a místo pobytu, místo narození, rodinný stav, vzdělání, zaměstnání atd. Bohužel počet sečtených cizinců byl velmi nízký a dosahoval poloviny registrovaných cizinců na našem území.

Data za ekonomicky aktivní cizince vycházejí z evidence Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (resp. Správy služeb zaměstnanosti) a Ministerstva průmyslu a obchodu ČR (cizinci s platným živnostenským oprávněním). Až do 30. 4. 2004 mohli cizí státní příslušníci vykonávat práci pouze s povolením k zaměstnání a s povolením k pobytu¹. Se vstupem ČR do EU se zásadně změnila podmínky zaměstnávání zahraničních občanů a došlo k členění na:

- vydaná platná pracovní povolení cizinců
- informace o nástupu občanů EU/EHP a Švýcarska k výkonu práce (tito příslušníci jiného občanství nejsou považováni za cizince)
- informace o nástupu k výkonu práce cizinců s trvalým pobytem z ostatních zemí.

V roce 2004 vešel v platnost nový zákon (č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti), který cizincům - společníkům, členům a statutárním zástupcům obchodních společností a družstev, pokud se kromě účasti na řízení společnosti věnují plnění tzv. běžných úkolů, stanovil povinnost požádat úřad práce o povolení k zaměstnání. Z tohoto důvodu byl dříve uváděný název "cizinci v postavení zaměstnanců" pozměněn na "cizinci evidovaní úřady práce".

Do kategorie cizinci s živnostenským oprávněním jsou zahrnuti podnikatelé cizinci s přechodným pobytem nad 90 dnů, s trvalým pobytem nebo azylanti, ale i občané členských států EU a občané Švýcarska, Norska, Islandu a Lichtenštejnska, kteří doložili trvalý pobyt ve své zemi. Cizinci-živnostníci jsou v legislativně odkázáni na živnostenský zákon (č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání). Během sledovaného období zde došlo k několika novelám, které ovlivnily počet cizinců-živnostníků. Novelu z roku 1995 (potřeba nových dokladů) a z roku 1999 (zprůsnění podmínek pro získávání dlouhodobých víz za účelem podnikání) zprůsnila podmínky pro získávání živnostenského oprávnění. Naopak novela z roku 2006 umožnila cizincům získat živnostenské oprávnění, i když nemuseli předkládat povolení k pobytu za účelem podnikání a měli jen povolení k dlouhodobému pobytu bez ohledu na účel pobytu.

¹ Vyjma Slováků, kteří byli pouze evidovaní úřady práce prostřednictvím tzv. registračních karet a měli stejné možnosti jako občané ČR.

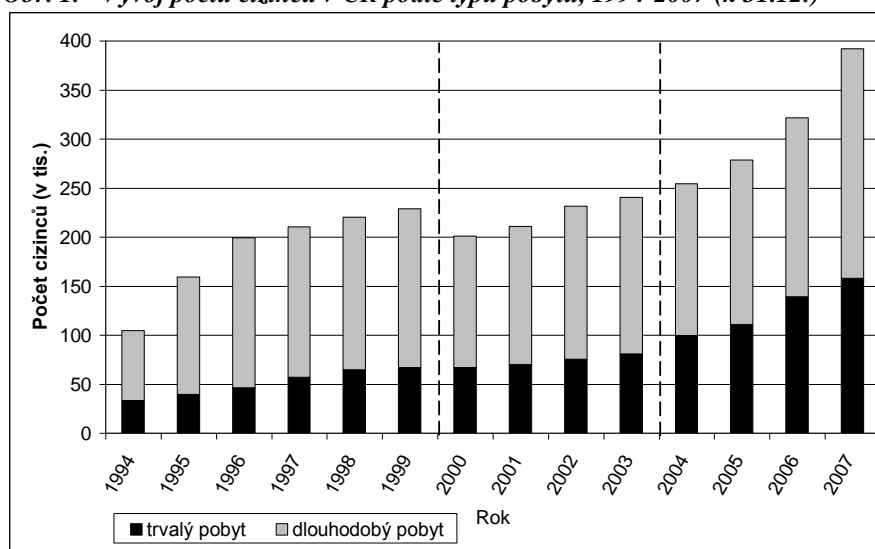
Kapitola 3

Vývoj mezinárodní migrace v České republice 1994 – 2007

Vývoj mezinárodní migrace v České republice lze souhrnně charakterizovat jako dynamický. Počet cizinců téměř celé sledované období rostl, jedinou výjimkou byl rok 2000, kdy se v důsledku legislativních změn snížil počet cizinců pobývajících v ČR na povolení k dlouhodobému pobytu (viz kapitola 2.1). Počet cizinců absolutně vzrostl téměř 4krát, tedy ze 104 343 k 31.12.1994 na 392 087 k 31.12.2007, a ačkoliv je srovnatelnost údajů o počtu cizinců na území ČR z 90. let s údaji po roce 2001 a znovu po roce 2004 poněkud narušena, lze s určitou tolerancí souhlasit se zvýšením počtu cizinců v populaci ČR z 0,8 na 3,8 %.

Když se zaměříme na strukturu cizinců podle druhu pobytu, je patrné, že ve všech sledovaných letech měla více než polovina cizinců na našem území dlouhodobý pobyt. Největších hodnot dosáhli cizinci s dlouhodobým pobytem v letech 1995 a 1996 a to přes 75 %. Ačkoliv počet osob s dlouhodobým pobytem stále roste, jejich zastoupení v celkovém počtu cizinců klesá, neboť se zrychlilo tempo růstu počtu cizinců s trvalým pobytem. V roce 2007 tvořil podíl osob s dlouhodobým pobytem 60 % cizinců.

Obr. 1. - Vývoj počtu cizinců v ČR podle typu pobytu, 1994-2007 (k 31.12.)

Poznámky: Mezi dlouhodobý pobyt byl v letech 2000-2003 zahrnut pobyt s vízem nad 90 dní a od roku 2004 pobyt s přechodným, dlouhodobým pobytem a pobyt na víza nad 90 dní.

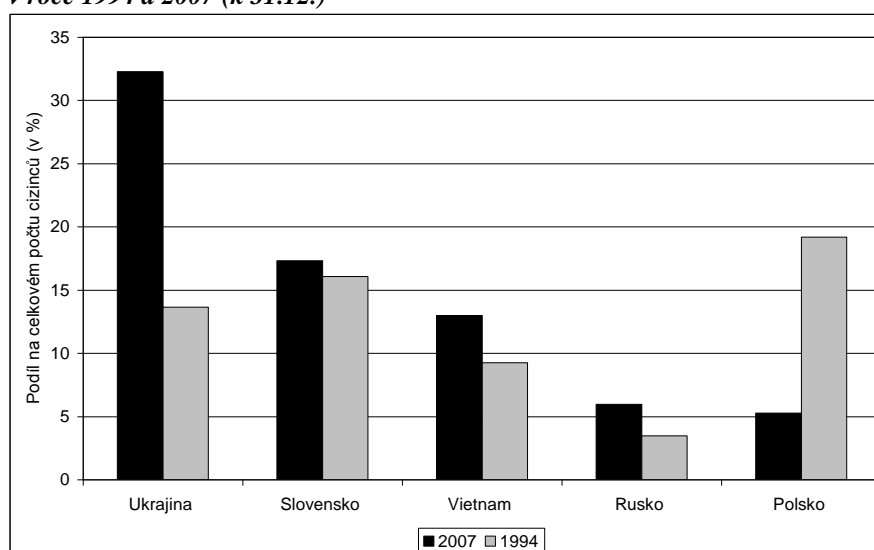
Zdroj: ČSÚ, 2008. Vlastní grafické zpracování.

3.1 Státní občanství cizinců

Struktura cizinců podle státního občanství zaznamenala určitý posun, ale v první desítce nejčastějších státních občanství cizinců nedošlo v letech 1994-2007 k žádné radikální změně. Změnilo se však pořadí nejčastěji zastoupených státních občanství. V roce 1994 bylo nejvíce cizinců s polským (20 607 osob, 19 % cizinců), slovenským (16 778 osob, 16 % cizinců) a ukrajinským státním občanstvím (14 230 osob, 14 % cizinců). Další pozici obsadili státní příslušníci Vietnamu (9 633 osob, 9 % cizinců). Více než 2 000 cizinců bylo také z Německa, bývalé Jugoslávie, Bulharska, Ruska, USA a Číny. Již v roce 1995 se na první dvě místa dostali státní příslušníci Slovenska a Ukrajiny, kteří i v dalších letech okupují přední příčky. V roce 2007 bylo nejvíce cizinců se státním občanstvím Ukrajiny (126 526 osob, 32 % cizinců), kteří během sledovaných let zaznamenali velký nárůst. Za nimi následovali cizinci se slovenským občanstvím (67 880 osob, 17 % cizinců) a třetí pozici obsadili vietnamští občané (50 955 osob, 13 % cizinců). Na čtvrtou pozici se poprvé v roce 2007 dostali cizinci se státním občanstvím Ruska (23 303 osob, necelých 6 % cizinců), jejichž počet každým rokem stoupá. Tím pádem se Poláci (20 607 osob, 5 % cizinců) posunuli na pátou příčku. Počet Poláků začal klesat v roce 1997 a od té doby se držel okolo 16 000 osob, avšak v posledních letech jejich počet mírně stoupá. Šestá příčka patří Němcům (15 701 osob, 4 % cizinců). Počet Němců se až do roku 2004 pohyboval mezi 4 000 až 6 000 osob, ale po našem vstupu do EU se jejich počet rapidně zvýšil a tento trend je možno očekávat i v budoucnu. Do top 10 nejčastějších státních občanství cizinců se během sledovaného období dostali Moldavci (7 972 osob), u kterých lze sledovat od roku 1997 početní růst (83krát více než v roce 1994). Více než 5 000 cizinců je zastoupeno na území ČR dále státními příslušníky Mongolska (5 967 osob), kteří do naší republiky přicházejí především za prací po roce 2001, a státními příslušníky Bulharska (5 024 osob). Desítku nejčastějších státních občanství cizinců v ČR uzavírají Číňané (4 790 osob).

Struktura cizinců podle státní příslušnosti je také odlišná co se týče druhu pobytu. Měnila se především struktura cizinců s trvalým pobytem. V roce 1994 bylo nejvíce cizinců s trvalým pobytem polské státní příslušnosti (11 910 osob, 36 % cizinců s trvalým pobytem), ale tím, že se celkově zvyšoval počet cizinců dalších národností, kteří obdrželi povolení k trvalému pobytu v ČR a zároveň počet polských státních příslušníků stagnoval, tak se v roce 2007 dostali na první místo státní příslušníci Vietnamu (32 766 osob, necelých 21 % cizinců s trvalým pobytem), následováni Ukrajinci (32 619 osob, 20,6 %) a Slováci (24 444 osob, 15 %). Většina Vietnamců žádá v ČR o trvalý pobyt a má tendenci zde zůstat. Hlavní faktory, které přispívají k této skutečnosti, je vzdálenost od země původu. Když se zaměříme na přechodné typy pobytů, tak již od roku 1996 první místo okupují státní příslušníci Ukrajiny (93 907 osob k 31.12.2007, 40 % cizinců s dlouhodobými typy pobytu), následováni Slováci (43 346 osob, 18 %) a Vietnamci (18 189 osob, necelých 8 %).

Obr. 2. – Podíl pěti nejčastějších státních občanství cizinců v ČR v roce 1994 a 2007 (k 31.12.)

Zdroj : ČSÚ, 2008. Vlastní grafické zpracování.

3.2 Pohlavně-věková struktura cizinců

Cizinci pobývající v ČR mají velmi odlišnou věkovou strukturu od obyvatelstva ČR. Je to dáno tím, že migraci většinou uskutečňují lidé v produktivním věku, což úzce souvisí především s pracovní migrací, která je v současnosti hlavní motivací příchozích imigrantů do ČR. Osoby v produktivním věku (15-64 let) tvořily 89 % cizinců (k 31.12.2007), což je v porovnání s ČR o 17 procentních bodů více. Zastoupení dětské složky mezi cizinci závisí na délce pobytu cizinců v ČR a na tom, zda mají povolení k trvalému nebo k dlouhodobému pobytu. Největší podíl dětí mezi cizinci byl u Vietnamců – v roce 2007 mezi nimi bylo 8 % osob do 15-ti let (v ČR to bylo 14 %). Velké rozdíly byly v podílu postproduktivní složky mezi cizinci a českou populací, v roce 2007 tvořily osoby starší 65-ti let 3 % cizinců, v ČR 14 % obyvatel.

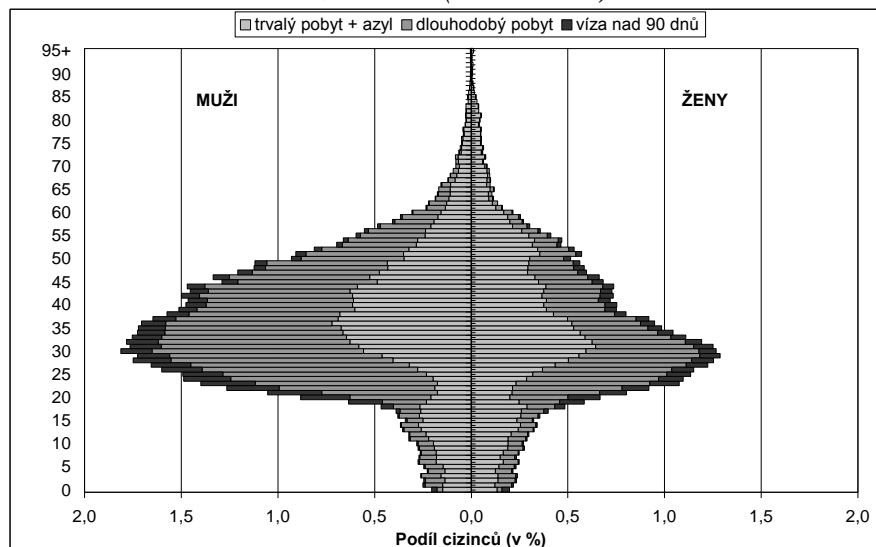
Jak už bylo zmíněno výše, věková struktura cizinců se liší podle typu pobytu. Věkové složení cizinců s trvalým pobytem se mnohdy více podobá věkovému složení obyvatelstva ČR, zatímco cizinci s dlouhodobými pobyty mají věkové složení rozdílné.

Když se zaměříme na věkovou strukturu cizinců podle státního občanství, i zde nalezneme rozdíly. Dvě nejpočetnější skupiny cizinců, Ukrajinci a Slováci, mají podobnou věkovou strukturu. Nejvíce osob je u těchto cizinců v mladém produktivním věku a naopak děti do 15-ti let a osoby nad 60 let mají velmi malé početní zastoupení. Obě tyto skupiny cizinců se stěhují do ČR za prací, a tak dochází k příchodu mladých ekonomicky aktivních osob. Mladí Slováci k nám nejedou jen pracovat, ale i studovat (především na vysokých školách). Vietnamci se od předchozích cizinců velmi odlišují a to tím, že mají především trvalý pobyt a plánují se zde natrvalo usadit. Je zde tedy patrný velký počet i podíl Vietnamců v předproduktivním věku. Věkové složení Rusů se podobá vietnamské věkové struktuře. U Rusů, kteří se stěhují do naší republiky, většinou dochází k přemístění celých rodin, a proto v jejich věkové struktuře mají relativně velký podíl osoby mladší 15-ti let. Pětici nejpočetnějších skupin cizinců pobývajících v ČR uzavírají Poláci, kteří představují věkově nejstarší skupinu cizinců. Poláci, kteří zde žijí,

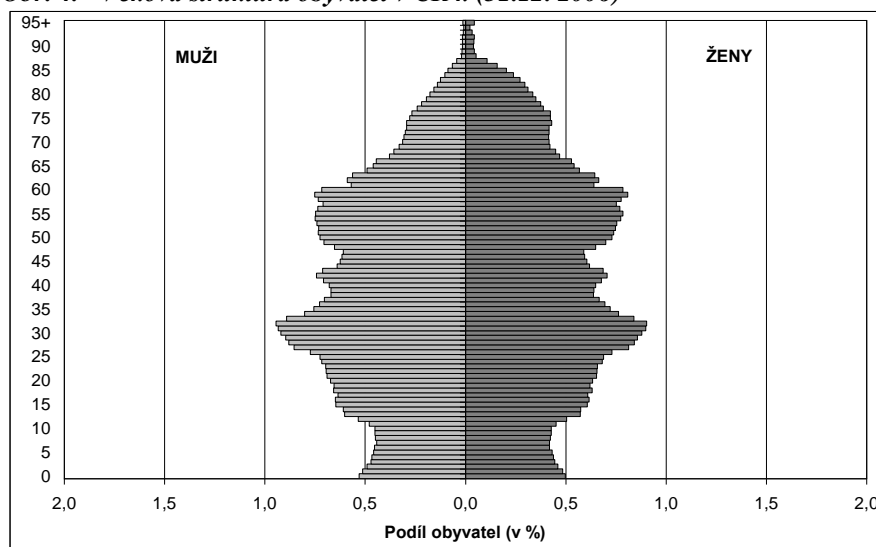
jsou především starší lidé, kteří mají trvalý pobyt v naší republice. Nejvíce těchto cizinců je ve věku 50 až 54 let.

Věkové složení cizinců je také rozdílné podle pohlaví. Nejvíce cizinek bylo ve věku 23 až 34 let, kdežto cizinci-muži měli větší zastoupení ve vyšším věku, od 26 do 39 let.

Obr. 3. - Věková struktura cizinců v ČR (k 31.12. 2006)

Obr. 4. - Věková struktura obyvatel v ČR k (31.12. 2006)

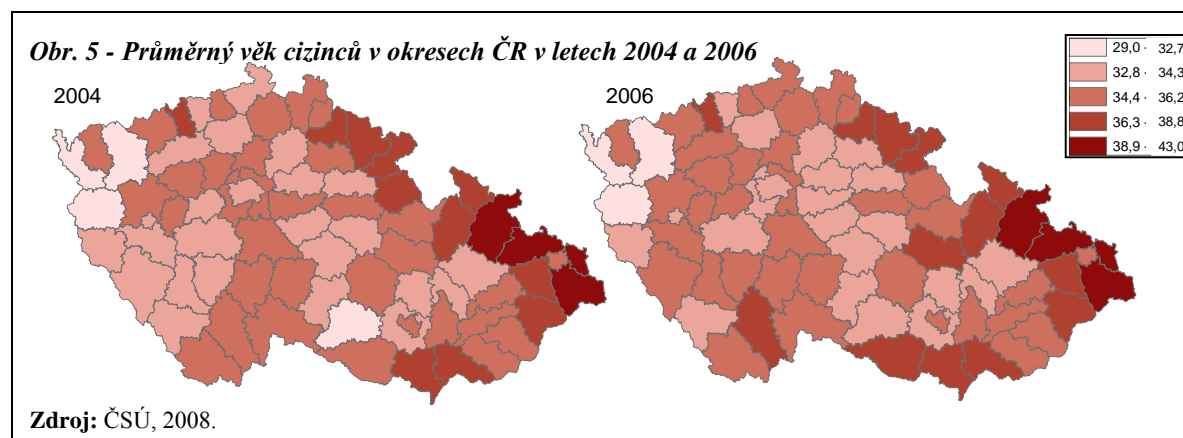

Zdroj dat: ČSÚ, 2007. Vlastní grafické zpracování.

3.2.1 Průměrný věk cizinců

Věková struktura cizinců se samozřejmě odráží v jejich průměrném věku. V roce 2006 byl věkový průměr cizinců v ČR mezi 35 a 36 roky (ČSÚ udává 35,9 let a MV ČR 35,4 let). Věkové zastoupení se liší především podle státního občanství a s tím souvisejícím druhem pobytu cizinců. V obou sledovaných letech je patrný vyšší průměrný věk cizinců v okresech na severu Moravy a ve východních Čechách, které hraničí s Polskem. Je to dáno vysokým zastoupením Poláků, kteří mají nejčastěji dlouhodobý pobyt a podle věkové struktury patří k cizincům s největším počtem osob v postproduktivním věku (6 % Poláků je starších 65-ti let). Naopak okresy s nejnižším průměrným věkem jsou v západních Čechách a to Cheb, Karlovy

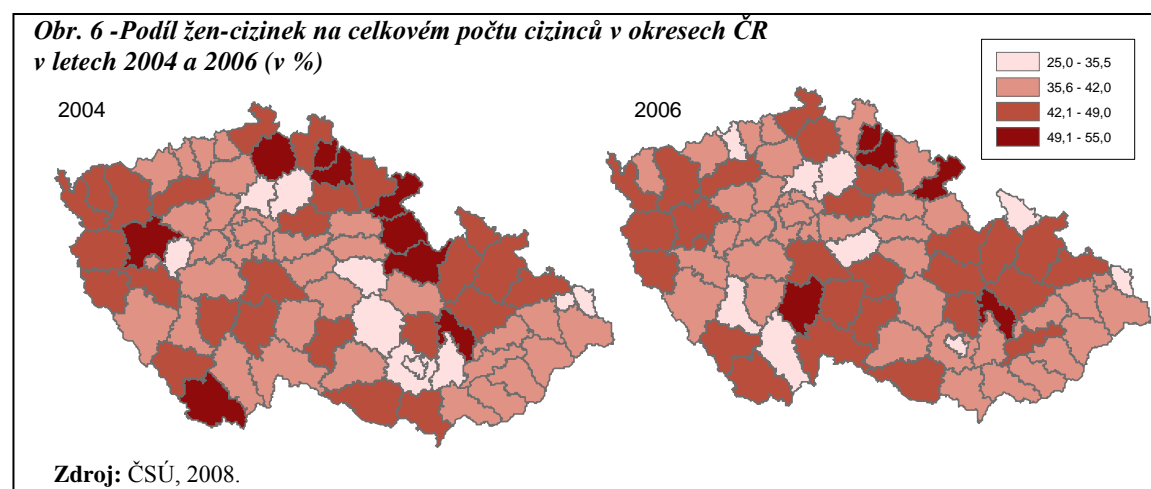
Vary a Tachov. Nízký věk v těchto okresech je ovlivněn velkým počtem Vietnámců a v prvních dvou jmenovaných okresech i velkým počtem Rusů. Jak bylo zmíněno výše, tyto skupiny cizinců patří k nejmladším ze všech cizinců.

3.2.2 Podíl žen mezi cizinci

Přirozeným jevem v populaci je větší počet žen než mužů a stejně tak je tomu i v ČR (51 % žen k 31.12.2006). Naopak v populaci cizinců je dominantní zastoupení mužů. Dlouhodobě se ukazuje, že je větší množství mužů-cizinců, kteří tvoří 60 % cizinců. Během sledovaného období se relativní počet žen mezi cizinci neměnil (40 % cizinců) a i hodnoty tohoto poměru podle druhu pobytu zůstávaly stejné. Žen-cizinek bylo více mezi cizinci s trvalým pobytem (necelých 50 %). V roce 2006 dokonce počet žen-cizinek s trvalým pobytem překonal počet žen-cizinek s dlouhodobým pobytem. Zastoupení ženy mezi cizinci s dlouhodobým pobytem se po celé období od roku 2004 do roku 2006 nezměnil a stále se pohybuje okolo 34 % cizinců.

Zastoupení pohlaví bylo odlišné vzhledem ke státnímu občanství. Nejvíce žen je zaznamenáno u Rusů, kde bylo dokonce více žen než mužů (53 % žen-cizinek). Důvodem je fakt, že z Ruska do ČR přicházejí celé rodiny. Naopak nejméně žen bylo mezi cizinci z Ukrajiny, kteří do ČR přicházejí pouze za prací a mají v úmyslu se vrátit na Ukrajinu.

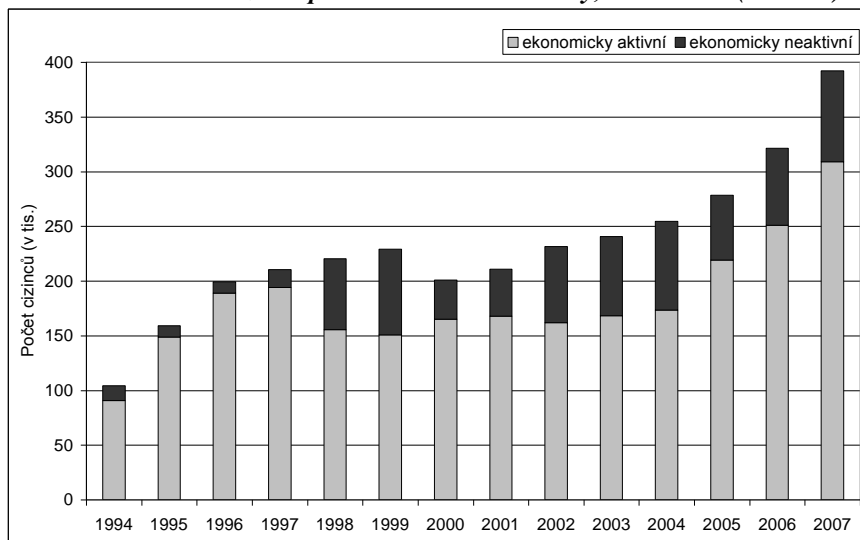
3.3 Ekonomická aktivita cizinců

Mezi ekonomicky aktivních cizinců patří cizinci evidovaní úřady práce a cizinci s živnostenským oprávněním.

Vývoj počtu ekonomicky aktivních cizinců odpovídá vývoji celkovému počtu cizinců. V polovině devadesátých let bylo na území ČR 90 % cizinců ekonomicky aktivních. Právě v tomto období byla nejsilnější pracovní migrace ze Slovenské republiky, kdy Slováci tvořili 53 % cizinců s povolením k zaměstnání. Do roku 1997 byly velmi volné legislativní podmínky pro zaměstnávání a podnikání cizinců, ale poté co došlo k zpřísnění těchto podmínek a růstu míry nezaměstnanosti, snížil se počet ekonomicky aktivních cizinců. V roce 1997 také došlo k zavedení kvót pro zaměstnávání Ukrajinců na základě dohody mezi ČR a Ukrajinou. Teprve od roku 2004 počet ekonomicky aktivních cizinců roste a zde je možno hledat přímou souvislost v našem vstupem do EU, kdy došlo k zjednodušení podmínek pro zaměstnávání a zvýšení atraktivity naší republiky.

Co se týče státní příslušnosti, struktura ekonomicky aktivních cizinců v letech 1994 až 2007 se prakticky nezměnila. Nejvíce ekonomicky aktivních cizinců je ze Slovenska, což je ovlivněno územní blízkostí a během celého sledovaného období také jednoduššími podmínkami pro vstup na trh práce než je tomu u jiných cizinců. Druhou pozici dlouhodobě zaujímají občané Ukrajiny, následováni občany Vietnamu a Polska.

Obr. 7 - Struktura cizinců podle ekonomické aktivity, 1994 -2007 (k 31.12.)

Zdroj: ČSÚ, 2008. Vlastní grafické zpracování

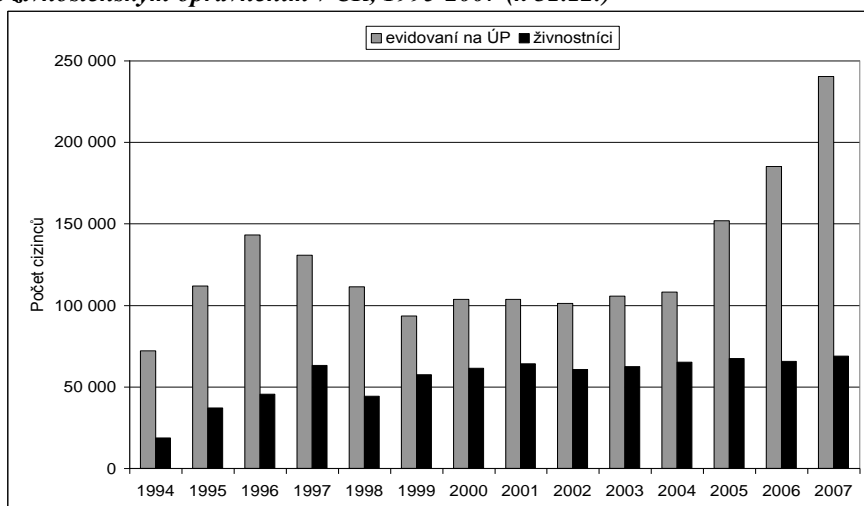
Vývoj počtu ekonomicky aktivních cizinců lze také sledovat odděleně za živnostníky a za cizince evidovanými úřady práce (tedy zaměstnance). Počet cizinců s živnostenským oprávněním ve sledovaném období postupně stoupal, výjimkou jsou roky 1998 a 2002. V roce 1998 byl prudký pokles počtu cizinců-živnostníků odrazem změny legislativy z roku 1995, kdy novela živnostenského zákon zpřísnila povinnosti podnikatelů při předkládání zákonem stanovených dokladů. Od roku 1997 byli poté živnostníci, kteří nepředložili nové doklady, vyřazováni z evidence živnostenských rejstříků. Další pokles byl zaznamenán v roce 2002, kde se odráží novela z roku 1999, která zpřísnila podmínky získávání dlouhodobých víz za účelem podnikání. Tyto podmínky byly zmírněny sice v roce 2004, ale tuto novelu doprovázel jen

mírný vzestup počtu cizinců. V posledních sedmi letech se tedy počet cizinců-živnostníků stabilizoval a k 31.12.2007 mělo živnostenské oprávnění 68 785 cizinců. Mezi cizinci-živnostníky dominují občané Vietnamu (35 % cizinců-živnostníků), kteří se zaměřují na obchod, dále pak občané Ukrajiny (32 % cizinců-živnostníků), kteří podnikají především ve stavebnictví

V počtech cizinců evidovaných na úřadech práce lze sledovat větší výkyvy. V letech 1996 až 1999 došlo k velkému poklesu cizinců evidovaných na úřadech práce až o 50 tisíc osob, což bylo ovlivněno zpřísněním podmínek pro zaměstnávání cizinců. Od roku 2000 následovalo poměrně stabilní období, kdy se počet cizinců evidovaných na úřady práce pohyboval mírně nad 100 000 osob. K další změně došlo po vstupu ČR do EU díky novému zákonu o zaměstnanosti. Od roku 2004 počet cizinců evidovaných na úřadech práce stoupá a k 31. 12. 2007 úřady práce evidovaly v ČR 240 242 cizinců s pracovním povolením. Mezi nimi jsou nejčastěji občané Slovenska (42 % cizinců na úřadech práce) a Ukrajiny (26 % cizinců na úřadech práce).

Procentuální zastoupení cizinců-živnostníků se v posledních letech snižuje, což je dáno rostoucím absolutním počtem cizinců evidovaných na úřadech práce. V letech 1999 až 2004 byl poměr mezi typy ekonomické aktivity cizinců stabilní: 62-63 % tvořili cizinci evidovaní na úřadech práce a 37-38 % ekonomicky aktivních cizinců byli cizinci s živnostenským oprávněním. Maximum cizinců evidovaných na úřadech práce bylo zaznamenáno v roce 2007, a to 77,7 % všech ekonomicky aktivních cizinců. Podle předběžných údajů lze očekávat, že i v dalším roce toto procentuální zastoupení vzroste.

Obr. 8 - Počet evidovaných cizinců na úřadech práce a počet cizinců s živnostenským oprávněním v ČR, 1995-2007 (k 31.12.)

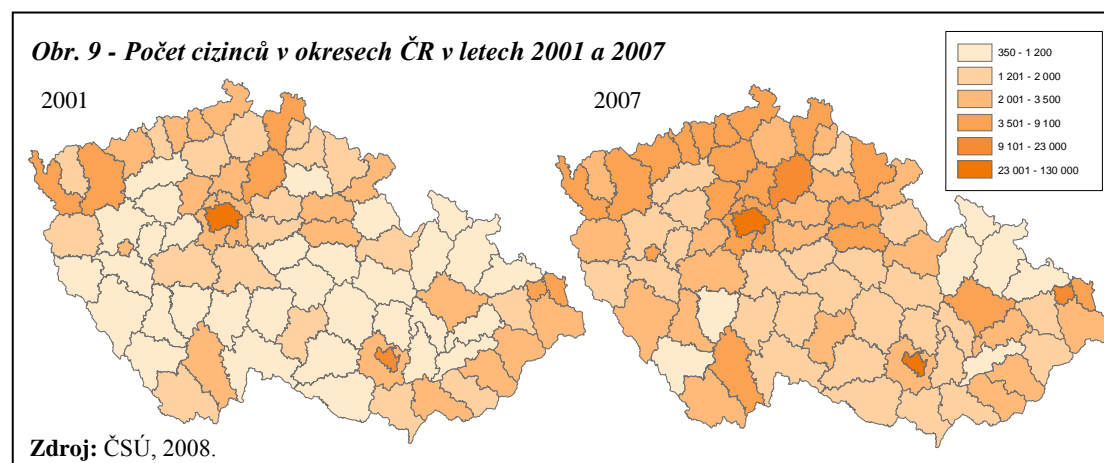
Zdroj: ČSÚ, 2008. Vlastní grafické zpracování.

Kapitola 4

Cizinci v okresech České republiky

4.1 Rozmístění cizinců na území České republiky

Rozmístění cizinců, stejně tak jako obyvatelstva v naší republice, není rovnoměrné. Nejvyšší koncentrace cizinců je v českých okresech, především v severní polovině Čech. Je mnoho faktorů, proč si cizinci vybírají za trvalé bydliště tyto okresy. Je to ovlivněno zejména blízkostí „západu“, ekonomickou situací regionů a dalšími faktory. Nejvíce cizinců je zaznamenáno ve středních Čechách, kde dominuje hlavní město Praha. Významná koncentrace je také v okrese Mladá Boleslav, což je podle mého názoru především díky pracovním příležitostem, které tento okres nabízí (automobilka Škoda). Další oblastí s velkým počtem cizinců jsou okresy v severozápadních Čechách, které hraničí s Německem. Do budoucna lze předpokládat, že i nadále se budou cizinci koncentrovat do příhraničních regionů a do městských regionů. Počet cizinců také bude zřejmě růst ve většině příměstských okresech (zejména v okolí Prahy).

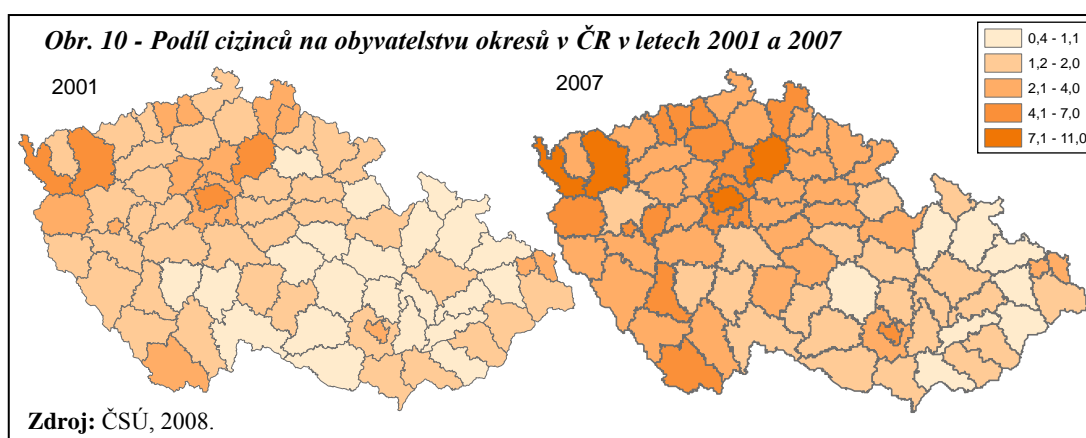
V letech 2001 až 2007 vzrostl počet cizinců téměř ve všech okresech ČR, zejména v Čechách. K největší změně došlo v okresech Litoměřice, Brno-venkov a Jičín. Naopak pokles počtu cizinců byl zaznamenán v okresech Vsetín, který ztratil téměř polovinu bydlících cizinců, dále Hodonín a Frýdek - Místek. Celkově lze říci, že všechny okresy na hranici se Slovenskou republikou zaznamenaly úbytek nebo velmi malý nárůst počtu cizinců. Přírůstky resp. úbytky počtu cizinců nekorespondují se změnami v počtech obyvatel okresů.

Tab. 1 - Index změny počtu cizinců mezi roky 2001 a 2007

okres s největším růstem	iz (v %)	okres s pokles nebo malým růstem	iz (v %)
Litoměřice	454	Vsetín	53
Brno-venkov	320	Hodonín	73
Most	317	Frýdek - Místek	93
Jičín	316	Zlín	105
Havlíčkův Brod	295	Nový Jičín	108

Poznámka: počet cizinců v roce 2001 v okrese = 100 %**Zdroj:** ČSÚ, 2008 a vlastní výpočty.

Cizinci tvořili v roce 2007 necelá 4 % populace ČR. Když se ale zaměříme na zastoupení cizinců na obyvatelstvu okresů, je patrné, že v jednotlivých okresech dosahoval podíl cizinců i více než dvojnásobných hodnot. Pokud jde o absolutní počet cizinců, žilo v roce 2007 nejvíce cizinců v Praze a to 129 161 cizinců. Zároveň také cizinci měli v Praze ve srovnání se zbytkem ČR nejvyšší zastoupení (10,7 % obyvatel). Dalšími okresy, které mají velký počet cizinců vzhledem k obyvatelstvu, byly Mladá Boleslav, Karlovy Vary a Cheb. V těchto okresech podíly cizinců dosahovaly vysokých hodnot již v roce 2001. Obecně byl podíl cizinců na obyvatelstvu vyšší v okresech v Čechách, moravské okresy si zachovávaly nízké zastoupení cizinců a jejich podíly se jen zvolna zvyšují s výjimkou městských okresů Brno a Ostrava. V roce 2007 byl vysoký podíl cizinců také v liniích okresů Teplice – Praha a Praha – Liberec.

Největší nárůst podílu cizinců na obyvatelstvu mezi roky 2001 a 2007 byl zaznamenán u okresů Litoměřice, Most a Jičín. Podíl cizinců na obyvatelstvu dále vzrostl v okresech ležících mezi Plzní a Prahou. Růst zastoupení cizinců v těchto okresech patrně souvisí s našim vstupem do EU. Ve většině okresů se zastoupení cizinců udrželo nebo zvýšilo, naproti tomu v okresech Vsetín a Hodonín se jejich zastoupení snížilo. Právě tyto okresy vykazují během sledovaného období největší pokles počtu Slováků.

Celkově je patrné, že tabulka změn podílů cizinců na obyvatelstvu je téměř totožná s tabulkou změn celkového počtu cizinců. Což je dáno tím, že změny počtu obyvatel v okresech nejsou moc velké (od), tak změna počtu cizinců musí znamenat i změnu podílu cizinců na obyvatelstvu.

Tab. 2 - Index změny podílu cizinců na obyvatelstvu mezi roky 2001 a 2007

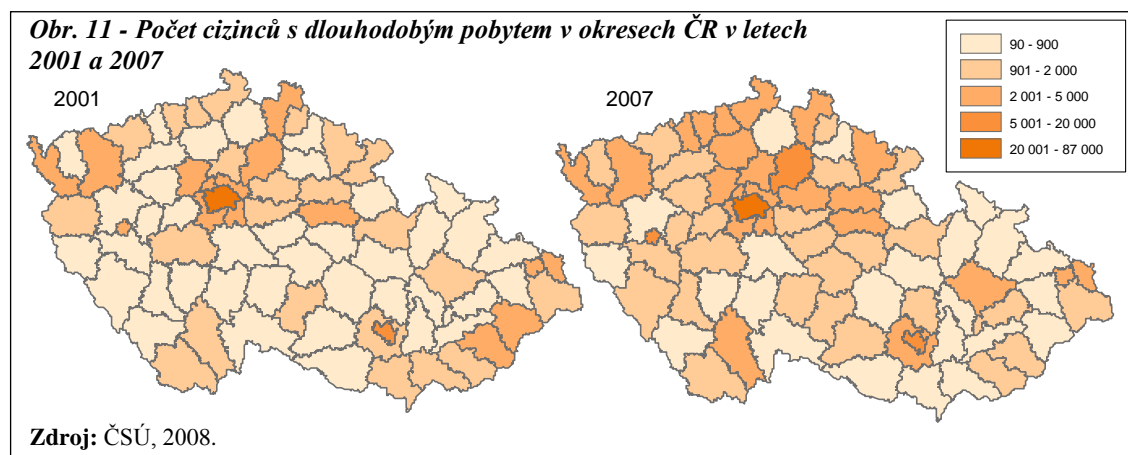
okres s největším růstem	iz (v %)	okres s poklesem nebo malou změnou	iz (v %)
Litoměřice	443	Vsetín	53
Most	318	Hodonín	74
Jičín	311	Frýdek - Místek	100
Havlíčkův Brod	293	Zlín	106
Strakonice	272	Nový Jičín	113

Poznámka: podíl cizinců na obyvatelstvu v roce 2001 v okrese = 100 %

Zdroj: ČSÚ, 2008 a vlastní výpočty.

4.1.1 Rozmístění cizinců podle druhu pobytu

Cizinci s dlouhodobým pobytem jsou na našem území rozmístěni méně rovnoměrně než cizinci s trvalým pobytem. Největší počet cizinců s dlouhodobým pobytem byl ve všech sledovaných letech v Praze. Dále se okresy s větší koncentrací cizinců s dlouhodobým pobytem nacházely v roce 2001 především u slovenských hranic (díky Slovákům) a v roce 2007 u německých hranic (především saských) a v okolí Prahy. Cizinci s dlouhodobým pobytem pobývali v roce 2007 spíše v Čechách, na Moravě bylo významnější dominantou Brno. Kromě Prahy a Brna byl vysoký počet cizinců s dlouhodobým pobytem ještě v okrese Mladá Boleslav, který láká cizince především z pracovních důvodů.

Změna v počtu cizinců s dlouhodobým pobytem mezi lety 2001 a 2007 je nejvíce patrná v okresech Litoměřice, Most, Jičín a Brno-venkov. Pokles cizinců s dlouhodobým pobytem byl především v okresech hraničících se Slovenskem tzn. v okrese Vsetín, Hodonín, Zlín a Frýdek Místek. Důvodem je celkový pokles Slováků, kteří mají v těchto okresech relativně vysoké zastoupení.

Tabulka indexu změn počtu cizinců s dlouhodobým pobytem je téměř totožná s tabulkou indexu změn celkového počtu cizinců. Je to tím, že počet cizinců s trvalým pobytem je ve většině okresech dosahuje mnohem větších hodnot a tím pádem, změna tohoto počtu cizinců ovlivní celkový počet cizinců v okrese mnohem více než změna počtu cizinců s trvalým pobytem.

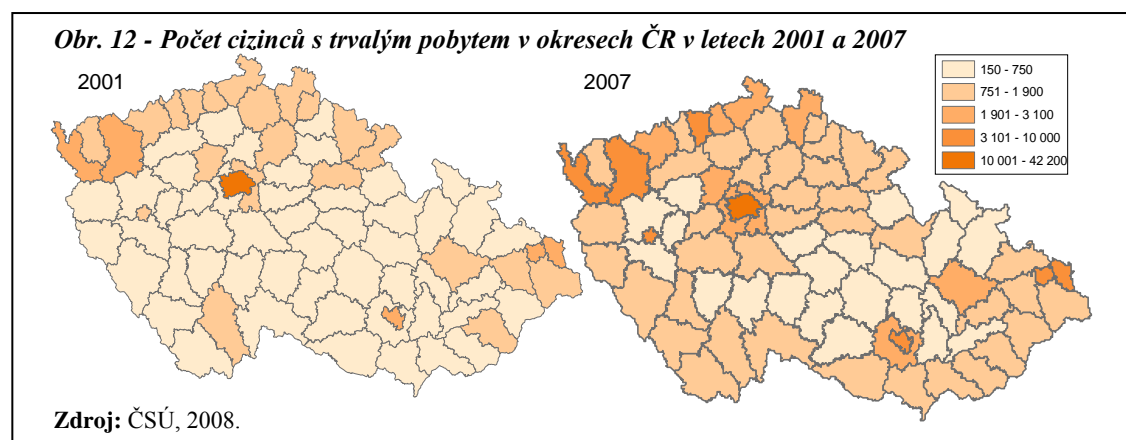
Tab. 3 - Index změny počtu cizinců s dlouhodobým pobytem mezi roky 2001 a 2007

okres s největším růstem	iz (v %)	okres s největším poklesem	iz (v %)
Litoměřice	586	Vsetín	29
Most	448	Hodonín	40
Jičín	442	Zlín	68
Brno-venkov	323	Frýdek Místek	71
Havlíčkův Brod	308	Prostějov	88

Poznámka: počet cizinců s dlouhodobým pobytem v roce 2001 v okrese = 100 %

Zdroj: ČSÚ, 2008 a vlastní výpočty.

Počet cizinců s trvalým pobytem, tak jako počet cizinců s dlouhodobým pobytem během sledovaných let vzrůstal. Regiony s největším počtem cizinců s trvalým pobytem jsou na severozápadě naší republiky. Tuto skutečnost lze vysvětlit tím, že cizinci s trvalým pobytem jsou především vietnamského státního občanství, a ti se zaměřují na obchod, který nejvíce prosperuje v blízkosti německých hranic. Dalšími okresy s velkým počtem cizinců s trvalým pobytem jsou velkoměsta Praha, Brno a Plzeň. Lákají cizince velkým výběrem možností uplatnění na trhu práce. Ve sledovaném období se zvýšil počet cizinců s trvalým pobytem ve většině příhraničních okresů a také ve středních a východních Čechách. Naopak malý počet cizinců s trvalým pobytem přetrvává v celém kraji Vysočina. Důvodem je pravděpodobně poloha kraje. Cizinci se spíše rozhodnou usadit v sousedním Středočeském kraji nebo na druhém konci dálnice D1 tedy v oblasti kolem Brna. Faktem je, že kraj Vysočina nemá žádná významná města, která by mohla konkurovat Praze a Brnu.

Za posledních sedm let se počet cizinců s trvalým pobytem zvýšil ve všech okresech ČR. Může to vypadat jako určitý paradox, když si uvědomíme, že celkový počet cizinců ve třech okresech klesl. Důvodem je ale skutečnost, že v okresech, v kterých došlo k poklesu počtu cizinců, se snížil počet cizinců s dlouhodobým pobytem. Okresy, kde se nejvíce zvýšil počet cizinců s trvalým pobytem, se nacházejí v okolí Prahy. Naopak nejmenší nárůst v počet cizinců trvale pobývajících je na severu Moravy. V této oblasti trvale žijících zejména Poláků, u kterých v posledních letech dochází k nárůstu osob s dlouhodobým pobytem.

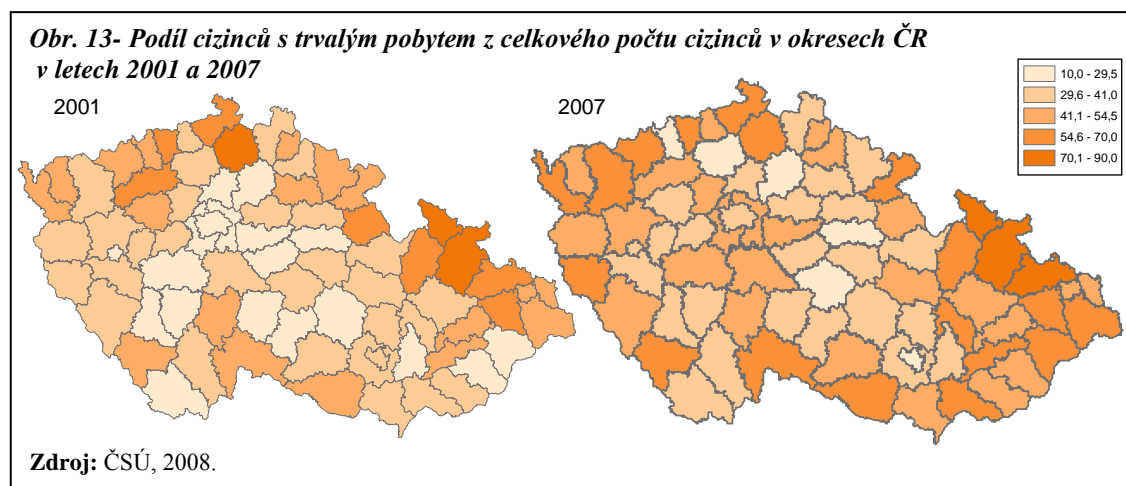
Tab. 4 - Index změny počtu cizinců s trvalým pobytem mezi roky 2001 a 2007

okres s největším růstem	iz (v %)	okres s nejmenším změnou	iz (v %)
Praha – západ	445	Karviná	108
Strakonice	379	Nový Jičín	115
Praha - východ	339	Frýdek Místek	117
Beroun	337	Bruntál	123
Plzeň – město	318	Šumperk	124

Poznámka: počet cizinců s trvalým pobytem v roce 2001 v okrese = 100 %

Zdroj: ČSÚ, 2008 a vlastní výpočty

Struktura cizinců podle typu pobytu se během sledovaného období změnila a to ve prospěch trvalého pobytu. Počet cizinců s trvalým pobytem roste rychleji než počet cizinců s dlouhodobým typem pobytu. V roce 2001 měla více než polovina cizinců trvalý pobyt v okresech na severu Moravy (Bruntál 77 %, Opava 76 %) a na severozápadě Čech (Česká Lípa 73 %, Děčín 66 %) a naopak malé procento cizinců s trvalým pobytem bylo především ve vnitrozemských okresech (Mladá Boleslav 14 %, Jihlava 20 %). Situace v roce 2007 byla podobná. Více cizinců s trvalým pobytem než s dlouhodobým je v okresech Moravskoslezského kraje a Zlínského kraje a v okresech, které se rozkládají na hranici se Saskem (kromě Mostu a Ústí nad Labem). Zmiňované okresy jsou osídleny zejména cizinci polské (na Moravě) a vietnamské státní příslušnosti (v Čechách). Tyto dvě skupiny cizinců se vyznačují preferencí trvalého pobytu nad pobytem dlouhodobým. Nejmenší procento cizinců s trvalým pobytem je v okresech Mladá Boleslav (18 %) a Litoměřice (23 %), což je ovlivněno tím, že do těchto míst přicházejí cizinci především za prací.

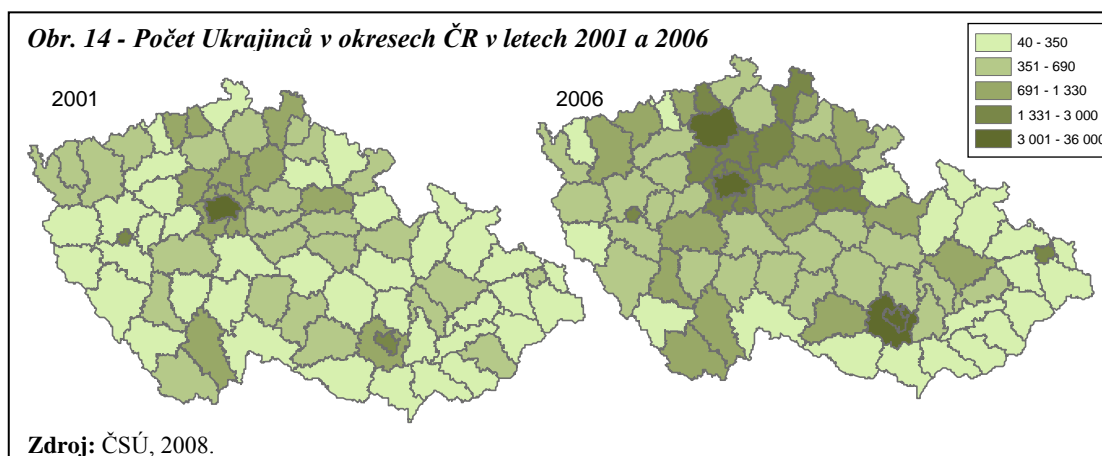

4.1.2 Rozmístění cizinců podle státního občanství

Prostorové rozmístění cizinců na území ČR se také liší podle státní příslušnosti cizinců. Preference jednotlivých oblastí jsou rozdílné dle země původu cizince. Zde hraje roli nejen ekonomická situace oblasti, ale i vzdálenost oblasti od původní země cizince. Určitou roli hraje i tradice.

Ukrajinci

Od roku 2004 jsou Ukrajinci nejpočetnější skupinou cizinců žijících v ČR. Ukrajinci přicházejí do naší republiky především z ekonomických důvodů. V jejich případě se tedy jedná o pracovní migraci, což je patrné i na nejčastěji udávaném účelu pobytu, a to je zaměstnání (56 % Ukrajinců). Většina z nich je zde na základě povolení k dlouhodobému pobytu. Ukrajinci se koncentrují do okresů, které nabízejí pracovní příležitosti a jsou i ekonomicky vyspělé. Mnoho Ukrajinců se tedy nachází v okresech Středočeského kraje, což je ovlivněno blízkostí Prahy. Dále se soustřeďují v severovýchodních Čechách. Zde je třeba se zmínit o okrese Litoměřice, který k roce 2006 měl čtvrtý největší počet Ukrajinců v ČR (v roce 2001 až na 35. místě). Posun tohoto okresu na nejvyšší příčky je zřejmě ovlivněn rostoucím počtem volných pracovních míst. Dalšími relativně izolovanými místy většího výskytu Ukrajinců v Čechách je Plzeň a České Budějovice. Na Moravě je významným místem koncentrace Ukrajinců pouze Brno a jeho okolí. Na druhé straně pomyslného žebříčku, tedy oblasti s malým počtem Ukrajinců, jsou moravské pohraniční okresy, což je dáno zřejmě velkou nezaměstnaností v těchto regionech. Obecně lze říci, že se Ukrajinci koncentrují do vnitrozemských regionů s významnějším důrazem na Čechy a zejména do městských okresů.

Celkový počet cizinců s ukrajinským státním příslušenstvím každým rokem stoupá. Tento trend převládá i ve většině okresech ČR. K největšímu růstu došlo v okrese Litoměřice (z podprůměrných 395 Ukrajinců v roce 2001 na 3 291 Ukrajinců v roce 2006) a dále téměř 4krát se zvýšil počet Ukrajinců v okolí Brna. Naopak pokles počtu Ukrajinců byl mezi roky 2001 a 2006 zaznamenán v sedmi okresech. K největšímu snížení počtu Ukrajinců došlo v okrese Sokolov a dále zejména v okresech severní Moravy. Tento pokles je zřejmě ovlivněn velkou mírou nezaměstnanosti v těchto oblastech.

Tab. 5 - Index změny počtu cizinců s ukrajinským státním občanstvím mezi roky 2001 a 2006

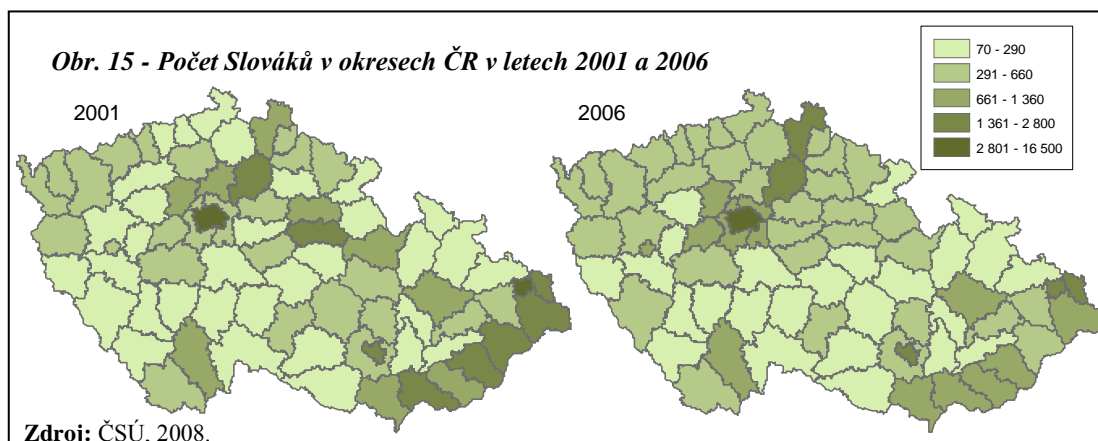
okres s největším růstem	iz (v %)	okres s největším poklesem	iz (v %)
Litoměřice	833	Sokolov	79
Brno-venkov	391	Zlín	79
Jičín	385	Karviná	92
Mladá Boleslav	326	Nový Jičín	94
Kutná Hora	316	Opava	94

Poznámka: počet Ukrajinců pobytem v roce 2001 v okrese = 100 %

Zdroj: ČSÚ, 2008 a vlastní výpočty

Slováci

Cizinci slovenského státního občanství jsou druhou nejpočetnější skupinou cizinců v ČR. Počet Slováků ve sledovaném období vzrostl, ale relativní zastoupení Slováků na celkovém počtu cizinců naopak klesalo. Malý početní růst Slováků může být zapříčiněn vstupem Česka a Slovenska do Evropské unie. Tímto okamžikem přestali mít Slováci povinnost žádat o povolení k pobytu. V roce 2001 byla patrná koncentrace Slováků do hraničních okresů se Slovenskem a do hlavního města Prahy. V roce 2006 došlo k přesunu cizinců se slovenským státním občanstvím více na západ. Největší počet Slováků má i nadále Praha (16 300 Slováků), druhé místo přepustil okres Ostrava Mladé Boleslavi (2 683 Slováků). Zde se ukazuje, že se začali více koncentrovat do blízkosti Prahy. V okresech na slovenských hranicích došlo k poklesu počtu Slováků, ale i přes tuto skutečnost zůstává tato oblast regionem s velkým počtem Slováků. V roce 2006 se severní polovina Čech vyznačovala relativně homogennějším zastoupením Slováků a dosáhla většího počtu než v roce 2001 (až na pár výjimek).

Skutečnost, že došlo k posunu koncentrace Slováků směrem na západ, je možno sledovat i v indexu změny počtu cizinců se slovenským občanstvím. Ve více než jedné třetině okresů došlo během let 2001 až 2006 k poklesu počtu Slováků. Jednalo se především o okresy na Moravě. Naopak růst počtu Slováků je patrný u okresů v Čechách, v kterých byl v roce 2001 statisticky zaznamenán relativně malý počet Slováků.

Tab. 6 - Index změny počtu cizinců se slovenským státním občanstvím mezi roky 2001 a 2006

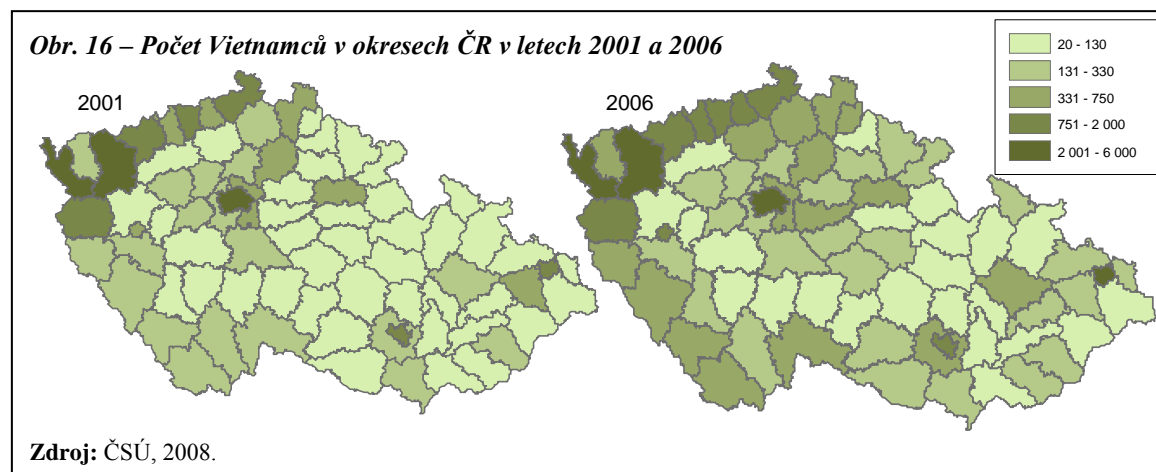
okres s největším růstem	iz (v %)	okres s největším poklesem	iz (v %)
Beroun	247	Vsetín	31
Tábor	244	Pardubice	46
Písek	242	Hodonín	50
Kolín	217	Frydek-Místek	55
Praha – východ	202	Žďár nad Sázavou	58

Poznámka: počet Slováků pobytem v roce 2001 v okrese = 100 %

Zdroj: ČSÚ, 2008 a vlastní výpočty

Vietnamci

Počet Vietnamců se v letech 2001 až 2006 více než zdvojnásobil. Z rozmístění Vietnamců je patrná atraktivita okresů na severozápadní hranici naší země, což je dáno jejich způsobem obživy (stánkový prodej). V obou rocích je jasná koncentrace do pohraničních okresů s Německem (především Saskem) a i do městských okresů (Praha, Brno, Ostrava). V roce 2006 se zvýšil počet Vietnamců i v pohraničních okresech s Rakouskem a ve středních a severovýchodních Čechách. V obou letech je malý počet Vietnamců zejména ve vnitrozemských okresech vyjma oblasti v okolí Prahy. Také je patrný menší počet Vietnamců na Moravě než v Čechách.

Počet Vietnamců poklesl pouze ve čtyřech okresech. Až na okres Praha-východ se jedná o okresy s malým počtem cizinců. V okresech Šumperk a Prostějov došlo k poklesu řádově jen o jednotky osob a v okresech Šumperk a Prostějov se jedná jen o pokles jedné až tří osob. Naopak nejvíce se zvýšil počet Vietnamců v okrese Jeseník. Je to dáno tím, že v roce 2001 zde byl velmi malý počet Vietnamců. Nyní dosahuje počet Vietnamců v tomto okrese průměrných hodnot a je tedy logické, že růst počtu Vietnamců mezi roky 2001 a 2006 byl nadprůměrný (to samé platí i pro okres Opava). Jiným případem je okres Plzeň-sever, kde je počet Vietnamců v řádu desítek, a tak nárůst počtu cizinců o desítku osob se projeví jako velmi vysoký. Právě v okresech s malým počtem Vietnamců se jakékoliv zvýšení jejich počtu projeví ve větší míře než u okresů s velkým počtem Vietnamců (např. okres Karlovy Vary).

Tab. 7 - Index změny počtu cizinců s vietnamským státním občanstvím mezi roky 2001 a 2006

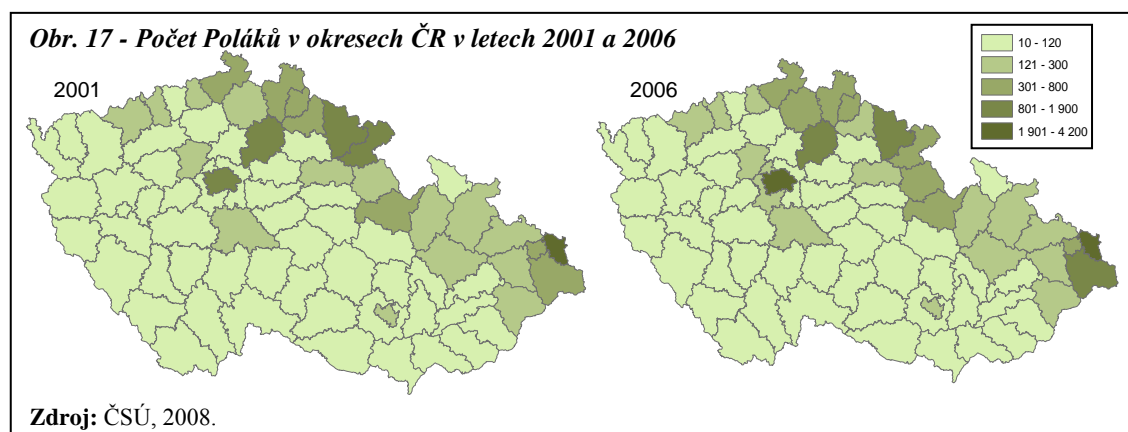
okres s největším růstem	iz (v %)	okres s poklesem nebo malou změnou	Iz (v %)
Jeseník	647	Nový Jičín	73
Litoměřice	506	Praha - východ	76
Opava	431	Prostějov	93
Jičín	331	Šumperk	98
Plzeň - sever	316	Benešov	106

Poznámka: počet Vietnamců pobytem v roce 2001 v okrese = 100 %

Zdroj: ČSÚ, 2008 a vlastní výpočty

Poláci

Během let 2001 až 2006 se počet Poláků zvýšil o necelé čtyři tisíce osob. U cizinců polského státního občanství je jasná koncentrace do příhraničních oblastí u hranic s Polskem (přes 50 % všech Poláků). Dále byl velký počet Poláků v Praze a v Mladé Boleslavi, což je ovlivněno nabídkou pracovních míst v těchto regionech. Ve sledovaných letech byl největší počet Poláků v okrese Karviná (4 187 osob, 22 % všech Poláků v ČR).

V okresech na hranicích s Polskem a obecně v okresech s vyšším počtem Poláků se udržuje počet Poláků relativně stabilní. Naopak okresy s malým počtem Poláků jsou buď početně ztrátové či více než 1,5krát ziskové. Více než v polovině okresů ČR došlo k poklesu počtu Poláků. Především se jedná o okresy v Čechách. Pokles počtu Poláků ale nebyl tak vysoký, jako tomu bylo u Slováků.

Tab. 8 - Index změny počtu cizinců s polským státním občanstvím mezi roky 2001 a 2006

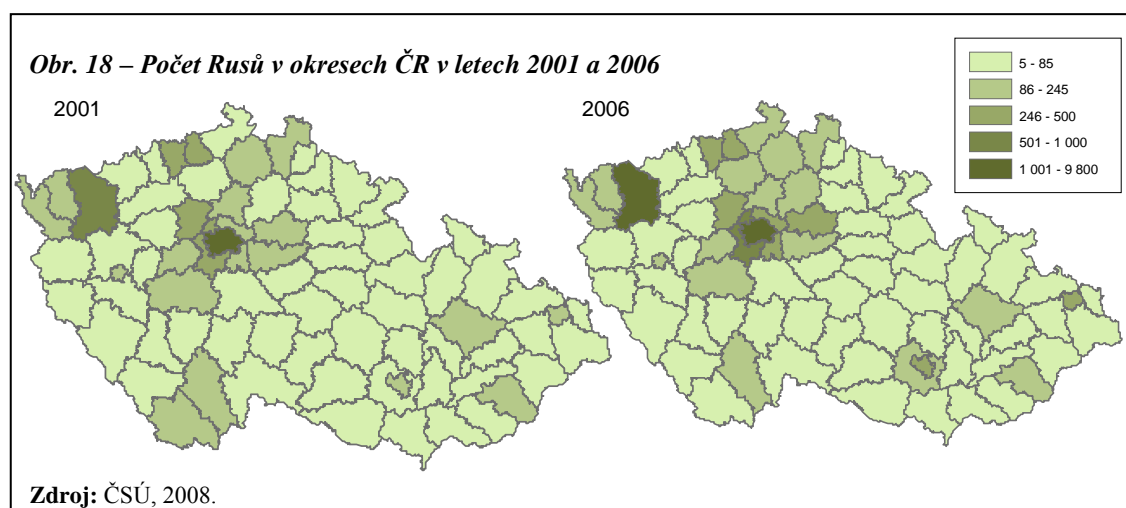
okres s největším růstem	iz (v %)	okres s největším poklesem	iz (v %)
Rychnov nad Kněžnou	206	Jihlava	56
Praha - západ	202	Kladno	59
Plzeň - jih	192	České Budějovice	60
Plzeň - sever	164	Cheb	65
Brno-venkov	153	Písek	67

Poznámka: počet Poláků pobytem v roce 2001 v okrese = 100 %

Zdroj: ČSÚ, 2008 a vlastní výpočty

Rusové

Pátou nejpočetnější skupinou cizinců mezi roky 2001 a 2006 byli Rusové (až v roce 2007 byli na čtvrté pozici). Jejich rozmístění se vyznačuje velkou koncentrací, a to především do dvou oblastí, do Prahy (necelých 53 % Rusů v ČR v roce 2006) a okolí a do Karlových Varů. Karlovy Vary byli už v minulosti oblíbeným lázeňským městem Rusů. Většina Rusů, kteří přicházejí do naší země jsou movití a vzdělaní, hledá reprezentativní místo bydlení.

Relativně nejvíce vzrostl počet Rusů ve Vyškově, ale co do absolutních čísel tak se jedná jen o nárůst deseti osob. Dalším okresem s rostoucím počtem Rusů byl okres Litoměřice (o 45 osob). Tento okres zaznamenal relativně velký růst u většiny cizinců, což si lze vysvětlit dynamickým rozvojem ekonomiky. Když se zaměříme na absolutní růst počtu Rusů, na první příčku se dostanou Karlovy Vary, kde vzrostl počet Rusů o 619 osob.

Tab. 9 - Index změny počtu cizinců s ruským státním občanstvím mezi roky 2001 a 2006

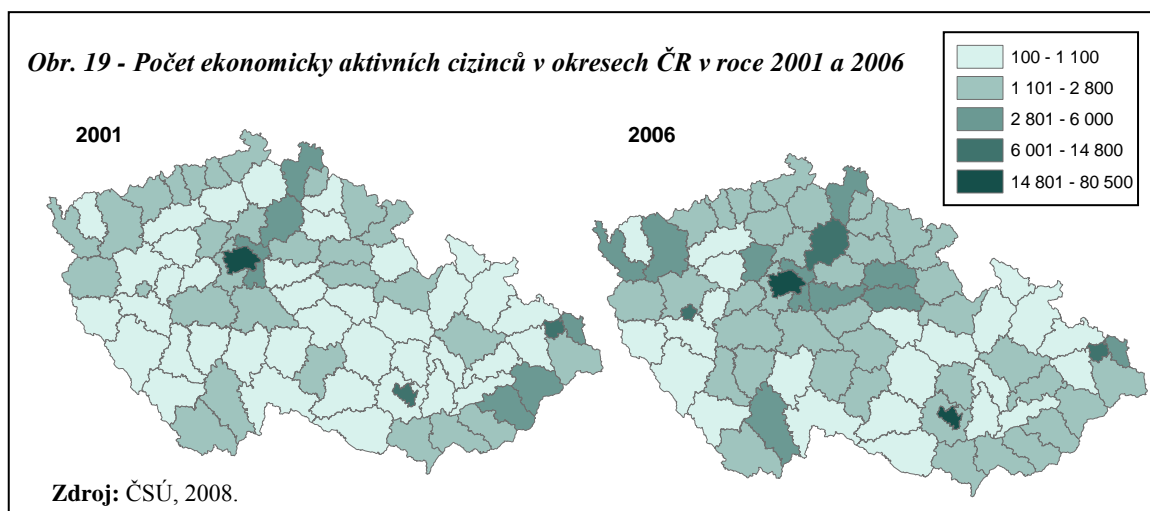
okres s největším růstem	Iz (v %)	okres s největším poklesem	iz (v %)
Vyškov	343	Semily	65
Litoměřice	296	Bruntál	69
Hradec Králové	237	Blansko	70
Nymburk	223	Tachov	72
Mladá Boleslav	208	Chrudim	72

Poznámka: počet Rusů v roce 2001 v okrese = 100 %

Zdroj: ČSÚ, 2008 a vlastní výpočty

4.1.3 Rozmístění ekonomicky aktivních cizinců

Počet ekonomicky aktivních cizinců se od roku 2001 do roku 2006 zvýšil. Tento růst měl i pozitivní vliv na celkový růst zaměstnanosti. Nejvíce ekonomicky aktivních cizinců je v Praze. Tento okres může nabídnout velké množství pracovních příležitostí a to je hlavním lákadlem imigrantů. Okresy, které jsou v blízkosti Prahy vykazují také poměrně vysoký počet ekonomicky aktivních cizinců. Zde je dosti pravděpodobné, že se jedná o cizince pracující v Praze, ale bydlící v blízkém okolí (důvodem může být vyčerpání kapacit bydlení). Větší počet ekonomicky aktivních cizinců se vyskytuje především ve velkých městech a to Brně, Ostravě a Plzni. V roce 2006 byl velký počet ekonomicky aktivních cizinců také v Mladé Boleslavi, která nabízí dostatek pracovních míst. Dalším důvodem také může být malá nezaměstnanost v tomto okrese.

Počet ekonomicky aktivních cizinců se téměř ve všech okresech zvýšil. Růst počtu zaznamenaly městské okresy a okresy v jejich blízkém okolí. K největšímu nárůstu došlo v Plzni a jejím okolí. Tento nárůst může být dán rozvojem průmyslových oblastí města Plzně, kde dochází k rozšiřování pracovních příležitostí. Pokles počtu ekonomicky aktivních cizinců nastal především v okresech moravských s velkým počtem Slováků. Tím, že v těchto okresech došlo k celkovému poklesu počtu Slováků, musel nastat i pokles počtu ekonomicky aktivních cizinců.

Tab. 10 - Index změny počtu ekonomicky aktivních cizinců v okresech ČR v letech 2001 a 2006

okres s největším růstem	iz (v %)	okres s největším poklesem	iz (v %)
Plzeň-město	353	Vsetín	47
Plzeň-sever	326	Mělník	70
Kolín	325	Ostrava-město	71
Pardubice	314	Třebíč	75
Kladno	295	Zlín	78

Poznámka: počet ekonomicky aktivních cizinců v roce 2001 v okrese = 100 %

Zdroj: ČSÚ, 2008 a vlastní výpočty.

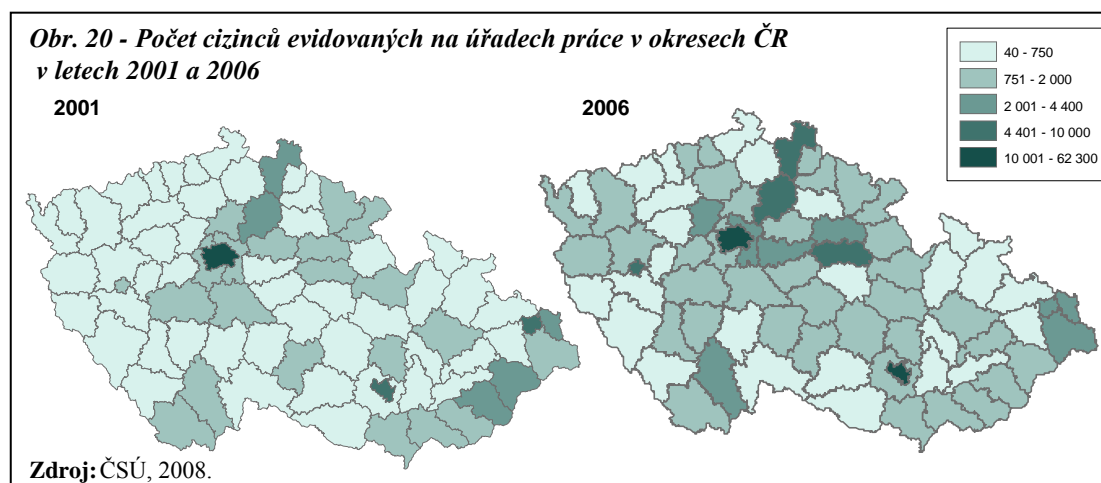
Jak už bylo řečeno nejvíce cizinců-živnostníků je mezi cizinci z Vietnamu a i další tabulka tento trend naznačuje. Nejvíce cizinců-živnostníků je v okresech, kde je významné zastoupení Vietnamců mezi cizinci. Okresy Děčín, Cheb a Karlovy Vary se svojí polohou na hranicích s Německem nabízejí ideální podmínky pro ekonomickou činnost, v které podniká nejvíce Vietnamců, a to obchod. Nízký podíl cizinců-živnostníků na celkové zaměstnanosti cizinců je především k oblastech, které poskytují dostatek pracovních příležitostí a které nedisponují vhodnými podmínkami pro podnikání.

Tab. 11 – Podíl cizinců-živnostníků na ekonomicky aktivních cizincích v letech 2001 a 2006.

pořadí	okresy	podíl cizinců-živnostníků na EA cizincích (v %) v roce 2001	okresy	podíl cizinců-živnostníků na EA cizincích (v %) v roce 2006
1	Karlovy Vary	84,2	Děčín	83,6
2	Chomutov	81,9	Cheb	65,2
3	Děčín	74,2	Karlovy Vary	64,7
4	Cheb	72,9	Chomutov	63,6
5	Tachov	71,1	Jindřichův Hradec	61,8
6	Plzeň-jih	71,0	Třebíč	58,8
7	Rokycany	70,4	Teplice	57,1
8	Jeseník	70,4	Prachovice	52,6
9	Teplice	65,6	Kroměříž	51,4
10	Plzeň-město	64,7	Most	51,1
68	Ostrava-město	20,3	Frýdek-Místek	16,6
69	Písek	20,1	Jihlava	16,1
70	Náchod	19,2	Svitavy	15,9
71	Český Krumlov	18,6	Kolín	14,2
72	Nymburk	16,5	Pardubice	12,7
73	Břeclav	16,3	Pelhřimov	11,9
74	Jihlava	15,2	Blansko	11,7
75	Hodonín	14,7	Mladá Boleslav	11,6
76	Karviná	11,9	Karviná	9,6
77	Vsetín	7,7	Plzeň-sever	9,0

Zdroj: ČSÚ, 2008 a vlastní výpočty.**Cizinci evidovaní na úřadech práce**

Mezi roky 2001 a 2006 je patrná poměrně velká změna v počtu cizinců evidovaných na úřadech práce. Většina okresů v roce 2001 vykazovala relativně homogenní hladinu počtu cizinců evidovaných na úřadech práce. Okresy s významnějším zastoupením těchto cizinců se nacházely v okolí Prahy a na hranicích se Slovenskem (zde je to dáno právě Slováci). V roce 2006 se okresy, co do počtu cizinců evidovaných na úřadech práce, více diferencovaly, ale v popředí zůstávaly i nadále velká města jako Praha, Brno, Ostrava, Plzeň a Liberec. Počet cizinců evidovaných na úřadech práce se nejvíce zvýšil v okresech v blízkosti Prahy. Také většina východních Čech (především Pardubice) zaznamenaly nárůst.

Téměř sedmkrát více cizinců evidovaných na úřadech práce mezi roky 2001 a 2006 vykazuje Plzeň. V Plzni se za poslední roky velmi rozrůstá průmyslová oblast Borská pole, kde mají své závody mnohé nadnárodní podniky. Právě zde je velká nabídka pracovních míst, které nevyžadují zvláštní vzdělání ani specializaci. Jsou to ideální příležitosti právě pro cizince, kteří přijíždějí do ČR za prací. Nabídka pracovních míst je podpořena vytvořenými ubytovacími kapacitami.

Tab. 12 - Index změny počtu cizinců evidovaných na úřadech práce v okresech ČR mezi roky 2001 a 2006

okres s největším růstem	iz (v %)	okres s největším poklesem	iz (v %)
Plzeň-město	767	Vsetín	42
Kladno	568	Třebíč	44
Kolín	464	Mělník	52
Rokycany	412	Ostrava-město	56
Pardubice	409	Opava	67

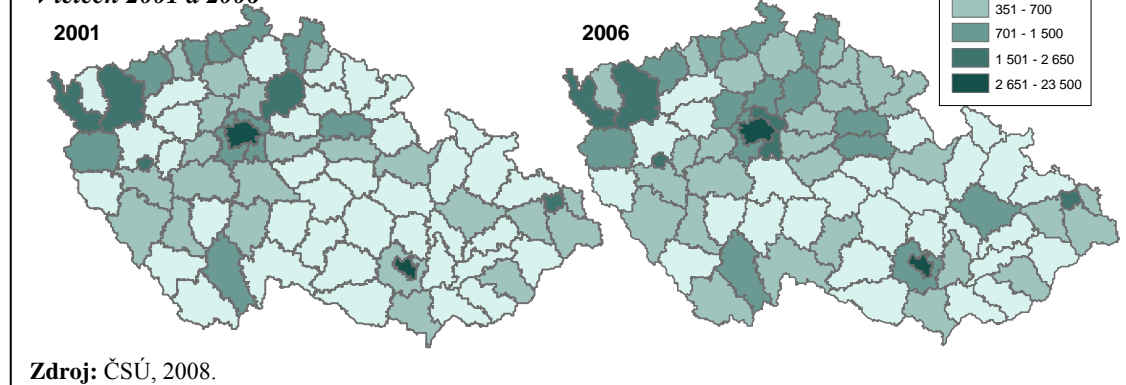
Poznámka: počet cizinců evidovaných úřady práce v roce 2001 v okrese = 100 %

Zdroj: ČSÚ, 2008 a vlastní výpočty.

Cizinci s živnostenským oprávněním

Mezi cizince s živnostenským oprávněním se nejčastěji řadí Vietnamci (81 % ekonomicky aktivních Vietnamců má živnostenské oprávnění). Právě tato skutečnost se odráží na mapě. Nejvíce cizinců-živnostníků se po dvou největších městech ČR (Praze a Brně) nachází na severozápadních hranicích s Německem. Vietnamci se nejčastěji věnují stánkovému obchodu a právě zde jsou k této obchodní činnosti dobré podmínky. V roce 2006 se zvýšil počet cizinců-živnostníků v okresech Králové-hradeckého kraje a ve většině Středočeského a Pardubického kraje. Malý počet cizinců-živnostníků je především v okresech, které se vyznačují malým počtem Vietnamců a malým počtem cizinců s trvalým pobytem (viz obrázek 13 a 16).

Obr. 21 - Počet cizinců s živnostenským oprávněním v okresech ČR v letech 2001 a 2006

Největší nárůst počtu cizinců-živnostníků zaznamenal okres Jičín. Tento okres také patří k okresům s největším nárůstem počtu Vietnamců a Ukrajinců a právě obě tyto skupiny cizinců patří k nejčastějším držitelům živnostenského oprávnění mezi cizinci.

Tab. 13 - Index změny počtu cizinců s živnostenským oprávněním v okresech ČR mezi roky 2001 a 2006

okres s největším nárůstem	iz (v %)	okres s největším poklesem	iz (v %)
Jičín	210	Benešov	67
Havlíčkův Brod	202	Tábor	67
Vyškov	201	Svitavy	68
Jihlava	184	Praha	77
Litoměřice	174	Mladá Boleslav	79

Poznámka: počet cizinců s živnostenským oprávněním v roce 2001 v okrese = 100 %

Zdroj: ČSÚ, 2008 a vlastní výpočty.

4.2 Typologie okresů

Zde je určitý pokus o rozdělení okresů pomocí shlukové analýzy na skupiny, které lze charakterizovat pomocí určitých charakteristik zahraniční migrace. Jde o rozdělení okresů do kategorií, v kterých se bude odrážet podobnost okresů patřících do stejné kategorie a naopak nepodobnost okresů, které patří do jiné kategorie.

Nutná je standardizace dat, v tomto případě pomocí z-skóre (Hendl, 2006) : $z_i = \frac{x_i - \bar{x}}{s_x}$

Tato standardizace se provádí pomocí střední hodnoty (\bar{x}) a směrodatné odchylky (s_x). Standardizované hodnoty jsou poté bezrozměrné a mají normální rozdělení, kdy se střední hodnota rovná 0 a rozptyl 1.

V analýze byla použita metoda between-groups linkage, která jako míru podobnosti určuje průměrnou vzdálenost všech objektů mezi shluky. Jako míra nepodobnosti byla použita čtvercová euklidovská vzdálenost, která se při kvantitativních datech používá nejčastěji. Čtvercová euklidovská vzdálenost je odvozena od euklidovské vzdálenosti, která je obdobou Pythagorovy věty.

Nejprve jsem se snažila do analýzy vměstnat, co nejvíce proměnných, ale výsledkem byl vždy velmi malý počet shluků, kdy většina okresů (min. 60) se nacházela v jednom shluku. Tento výsledkem byl ovlivněn relativně podobnou hodnotou proměnných v okresech. Tím je myšleno, že okresy při porovnání všech proměnných vykazovaly podobnost hodnot.

Nakonec jsem přistoupila k analýze jen s třemi proměnnými a to byly: počet cizinců, podíl cizinců s trvalým pobytem na celkovém počtu cizinců a podíl cizinců-živnostníků na zaměstnaných cizincích. Do analýzy byla použita data k 31.12. 2006. Předtím než došlo k analýze, tak jsem ze souboru odstranila Prahu, která svým extrémně vysokým počtem cizinců, vždy vystupovala jako samostatný shluk a navíc analýzu velmi zkreslila.

Z výsledné analýzy bylo patrné, že je možno okresy rozdělit na 2, 5, 7, 10, 12 nebo 19 shluků¹. Já jsem na základě analýzy rozdělila na 7 shluků a popsala bych je vzhledem k průměrným hodnotám za ČR² takto:

- 1) Mladá Boleslav – má velký počet cizinců, relativně malé procento cizinců s trvalým pobytem a stejně tak cizinců-živnostníků. Zde je tedy patrné, že do tohoto okresu přicházejí cizinci hledající práci.
- 2) Brno – město s druhým největším počtem cizinců, kde je procentuální zastoupení cizinců s trvalým pobytem shodné s celkovou situací ČR a zastoupení živnostníků mezi ekonomicky aktivními cizinci je zde nižší než v ČR.
- 3) Karlovy Vary, Cheb, Teplice, Chomutov, Děčín – tyto okresy mají velký počet cizinců, vysoké procento cizinců s trvalým pobytem a vysoké procento cizinců-živnostníků.
- 4) Brno-venkov, Mělník, Litoměřice, Ústí nad Labem, Most, Třebíč – okresy s velkým zastoupením cizinců-živnostníků. Lze tuto skupinu ještě rozdělit a samostatně postavit první tři okresy, které mají poměrně malé procento osob s trvalým pobytem, a naopak druhé tři okresy, které mají relativně stejné zastoupení cizinců s trvalým pobytem jako je tomu v ČR. Poté by také bylo možno oddělit okres Třebíč, který má z těchto okresů nejmenší počet obyvatel.
- 5) Praha-západ, Praha-východ, České Budějovice, Kladno, Liberec, Plzeň, Karviná, Ostrava – okresy s velkým počtem cizinců a s průměrným zastoupením cizinců s trvalým pobytem.
- 6) Kroměříž, Prachatice, Jindřichův Hradec, Opava, Jeseník, Bruntál, Sokolov, Domažlice, Nový Jičín, Česká Lípa – zde mají všechny okresy velké zastoupení cizinců s trvalým pobytem a cizinců-živnostníků, ale celkový počet cizinců v porovnání se zbytkem ČR velmi malý. Kdybychom ještě samostatně postavily okresy Kroměříž, Prachatice a Jindřichův Hradec, zjistíme, že tyto okresy mají dokonce více než 50 % cizinců-živnostníků.
- 7) zbytek (45 okresů) – okresy se spíše podprůměrnými hodnotami. Je zde pět okresů s více než 3 000 cizinci, ale na druhou stranu poloviční počet cizinců není v jednadvaceti okresech. Hodnoty podílu cizinců s trvalým pobytem jsou také ve více než polovině okresů podprůměrné (ve dvaceti čtyřech okresech) a jen ve třech okresech hodnoty podílu překročila 40 %.

Jen pro doplnění ještě charakteristiky nezařazené proměnné, tedy Prahy. Praha má tedy extrémně velký počet cizinců, celkově při porovnání s ČR má podprůměrný podíl cizinců s trvalým pobytem a jen o šest procentních bodů nižší podíl cizinců-živnostníků na ekonomicky aktivních cizincích.

¹ Dendrogram je v příloze obrázek č. 2.a okresy s přiřazenými shluky tabulka č. 6.

² Průměrný počet cizinců v okrese bez započtení Prahy je 2 866 osob. Z celkového počtu cizinců v ČR je 43 % cizinců s trvalým pobytem a 26 % ekonomicky aktivních cizinců má živnostenské oprávnění.

Kapitola 5

Závěr

Vývoj počtu cizinců je velmi ovlivněn legislativními podmínky, případně jejich změnami. Hlavním mezníkem ve sledovaném období byl vstup ČR do EU, čímž se ještě více zvýšila atraktivita naší republiky jak pro cizince mimo EU, tak pro cizince z EU (zejména pro investory). Od roku 2001 je možné sledovat růst počtu cizinců a lze předpokládat, že početní růst bude následovat i v dalších letech.

Rozmístění cizinců je na území České republiky velmi nerovnoměrné. Koncentrace cizinců je patrná v Praze a okolí a v severozápadních Čechách. Prokázalo se, že existují odlišnosti v rozmístění cizinců s trvalým a dlouhodobým pobytem. Přímou souvislost má tato rozdílnost se státním občanstvím cizinců. Jednotlivé skupiny cizinců totiž preferují odlišný typ pobytu. Dlouhodobý pobyt preferují cizinci, kteří přijeli do ČR za prací a mají v úmyslu vrátit se do země původu, tedy ekonomičtí imigranti. V případě ČR se jedná zejména o Ukrajince, kteří se koncentrují do velkých měst a do oblasti středních Čech. Naopak trvalý pobyt preferují cizinci, kteří pocházejí ze vzdálenějších zemí (vyjma Poláků) a chtějí se na našem území trvale usadit. U nás lze takto charakterizovat Vietnamce, kteří se koncentrují především v severozápadních Čechách.

Ukázalo se, že rozmístění cizinců je ovlivněno jak geografickou polohou okresu, tak jeho ekonomickou situací. Geografická poloha hraje roli především u cizinců, kteří pocházejí ze sousedních zemí. V případě ČR se jedná zejména o Poláky, kteří se koncentrují do okresů v pohraničí s Polskem. Také Slováci se usazují v okresech sousedících se Slovenskem, ale jsou více rozptýleni po celém území ČR. Slováci nemají potřebu se koncentrovat tak jako Poláci, a to díky jejich relativně rychle integraci do společnosti. Tato skutečnost se odráží i v pomyslné tabulce okresů s největším počtem Poláků a Slováků. Na druhém místě v počtu Poláků je Karviná, ale v počtu Slováků se jedná o Mladou Boleslav. Geografická poloha okresů v blízkosti „západu“ je také důležitá pro Vietnamce, kterým tato poloha nabízí možnosti obchodní činnosti. Nejvíce Vietnamců je samozřejmě v Praze, která je následována okresy sousedícími s Německem, Chebem a Karlovými Vary.

Ekonomická situace jak v celé ČR tak v konkrétním okrese je významným „pull“ faktorem¹ pracovní migrace na straně nabídky. V současnosti je v naší republice patrná zvýšená poptávka

¹ Push-pull teorie vychází z neoklasické ekonomie a za příčiny migrace považují faktory, které migranta nutí svou zemi opustit („push“ faktory). Naopak „pull“ faktory přitahují migranta do potenciální imigrační země.

po levně pracovní síle. Tento trend by se mohl změnit s avizovanou recesí našeho hospodářství, která by vedla k růstu nezaměstnanosti. Nyní se cizinci, kteří hledají v naší zemi práci, koncentrují do okresů, které nabízejí dostatek volných pracovních míst. Zejména se jedná o místa pro nekvalifikované profese (Pořízková, 2008).

Ve výsledné typologii okresů je patrné, že ve více než polovině okresů je situace s cizinci velmi podobná. Naopak Praha díky velkému počtu cizinců a celkové velké koncentraci cizinců (34 % všech cizinců) je s okresy ČR nesrovnatelná. Dále se ukázalo, že relativně významnější roli mají cizinci také v severozápadních Čechách a v dalších velkoměstech.

Hlavní toky migrantů se stále zvyšují a nabývají na intenzitě a lze předpokládat, že i nadále bude Praha pro cizince nejatraktivnějším místem ČR. Do budoucna je možno očekávat rostoucí podíl cizinců na obyvatelstvu ČR, ale ani tyto cizinci nezabrání ve stárnutí populace naší republiky. Podle konceptu Replacement Migration, by ke kompenzaci populačních ztrát bylo potřeba do roku 2065 přijmout 1,5 milionu migrantů a v případě kompenzace růstu průměrného věku dokonce 90 milionů imigrantů. Tato představa je samozřejmě nerealná. (Burcin, Drbohlav, Kučera, 2007). Ale i tak se dá očekávat, že počet cizinců bude v naší republice stoupat a touto tématikou se bude zabývat stále více lidí..

SEZNAM LITERATURY

- Burcin B., Drbohlav D., Kučera T. 2007. *Koncept náhradové migrace a jeho aplikace v podmínkách České republiky*. In: Demografie, 49, č. 3. Praha, 2007, 170-181 s. ISSN 0011-8265.
- Cizinci v ČR 2006*. Praha: ČSÚ, 2006. 240 s. ISBN 80-250-1263-8.
- Cizinci v ČR 2007*. Praha: ČSÚ, 2007. 238 s. ISBN 978-80-250-1544-5.
- Cizinci v ČR*. [cit 2008-07-15]
Dostupný z www <<http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/uvod>>.
- Cizinci v regionech ČR*. [cit 2008-04-10]
Dostupný z www <<http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/p/1377-06>>.
- Čermáková, D. *Prostorové rozmístění cizinců v České republice a jeho podmíněnosti*. Praha, 2002. 100 s. Magisterská práce. Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje.
- Český statistický úřad. [cit 2008-07-16] Dostupný z www <<http://www.czso.cz/>>.
- Drbohlav, D. 2001. *Mezinárodní migrace v České republice v kontextu evropských integračních procesů*. In: Hampl, M. a kol., Regionální vývoj: specifika české transformace, evropské integrace a obecná teorie. Praha: Přírodovědecká fakulta University Karlovy, 2001. 199 – 218 s. ISBN 80-902686-6-8.
- Drbohlav, D. : *Migration Trends in Selected EU Applicant Countries. Volume II – The Czech Republic*. IOM, Vienna, 2004. 136 s. ISBN 92-9068-182-9.
- Drbohlav, D. *Prognóza vývoje migrační situace v české republice ve vztahu k problematice integrace cizinců*. [cit 2008-05-02] Dostupný z www
<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/azyl/integrace2/nks01/prispevek3.pdf>>.
- Glossary on Migration*. Ženeva: IOM, 2004. 78 s. ISSN 1813-2278.
- Hendl, J. : *Přehled statistickým metod zpracování dat. Analýza a metaanalýza dat*. Praha: Portál, s.r.o., 2006. 583 s. ISBN 80-7367-123-9
- Holá, B. 2007 *Cizinci v ČR – regionalizace dat a další problémy a výzvy*. [cit 2008-04-05]
Dostupný z www
<[http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cizinci_v_cr/\\$File/bohdana_hola.pdf](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cizinci_v_cr/$File/bohdana_hola.pdf)>.
- Horáková, M. 2005. *Cizinci na trhu práce v české republice v letech 1994-2004*. [cit 2008-05-12] Dostupný z www <www.vupsv.cz/Horakova-cizinci_1994-2004.pdf>.

Horáková, M. 2004. *Migrace v české republice před vstupem ČR do Evropské unie.*

[cit 2008-04-20] Dostupný z www

<http://www.vupsv.cz/Horakova-Migrace_v_CR_pred_vstupem.pdf>.

Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. [cit 2008-04-28]

Dostupný z www <<http://portal.mpsv.cz>>.

International Organization for Migration. [cit 2008-04-20]

Dostupný z www <<http://www.iom.int>>.

Migrace online. [cit 2008-07-25] Dostupný z www <<http://www.migraceonline.cz>>.

Ministerstvo vnitra ČR. [cit 2008-05-12] Dostupný z www <<http://www.mvcr.cz>>.

Pohyb obyvatelstva 2006. Dostupný z www

< http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/casova_rada_demografie >.

Požízková, H. *Analýza zahraniční zaměstnanosti v České republice; postavení cizinců na trhu práce a podmínky jejich ekonomické integrace.* 1. vydání. Praha : Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2008. 76 s. ISBN 978-80-87007-83-9.

SOCIOweb. [cit 2008-04-10] Dostupný z www <<http://www.socioweb.cz/>>.

Ševčík, Z. *Vývoj počtu statisticky sledovaných cizinců v České republice a jejich rozmístění do okresů se zvláštním zřetelem k situaci po roce 1994.* Brno, 2007. 205 s. Diplomová práce. Fakulta pedagogická Masarykovy univerzity. Katedra geografie.

Zákon č. 326 ze dne 30. listopadu 1999 o pobytu cizinců na území české republiky.
[cit 2008-03-20]

Dostupný z www: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1999/sb106-99.pdf>>.

Zákon č. 435 ze dne 13. května 2004 o zaměstnanosti. [cit 2008-05-26]

Dostupný z www: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2004/sb143-04.pdf>>.

Život cizinců v ČR. Praha: ČSÚ, 2007. 66 s. ISBN 978-80-250-1395-3.

PŘÍLOHY

- Tab. 1 Vývoj počtu cizinců v ČR podle druhu pobytu a typu ekonomické aktivity, 1994-2007 (k 31.12.)
- Obr. 1 Vývoj deseti nejčastějších státních občanství v ČR, 1994-2007 (k 31.12.)
- Tab. 2 Počet cizinců podle druhu pobytu v okresech ČR, 2001 a 2007 (k 31.12.)
- Tab. 3 Počet cizinců podle státního občanství (top 5) v okresech ČR, 2001 a 2006 (k 31.12.)
- Tab. 4 Zaměstnanost cizinců v okresech ČR, 2001 a 2006 (k 31.12.)
- Tab. 5 Průměrný věk cizinců a podíl žen-cizinek na celkovém počtu cizinců v okresech ČR, 2004 a 2006 (k 31.12.)
- Obr. 2 Dendrogram (hierarchická shluková analýza, metoda Between-groups linkage)
- Tab. 6 Charakteristiky okresů pro shlukovou analýzu

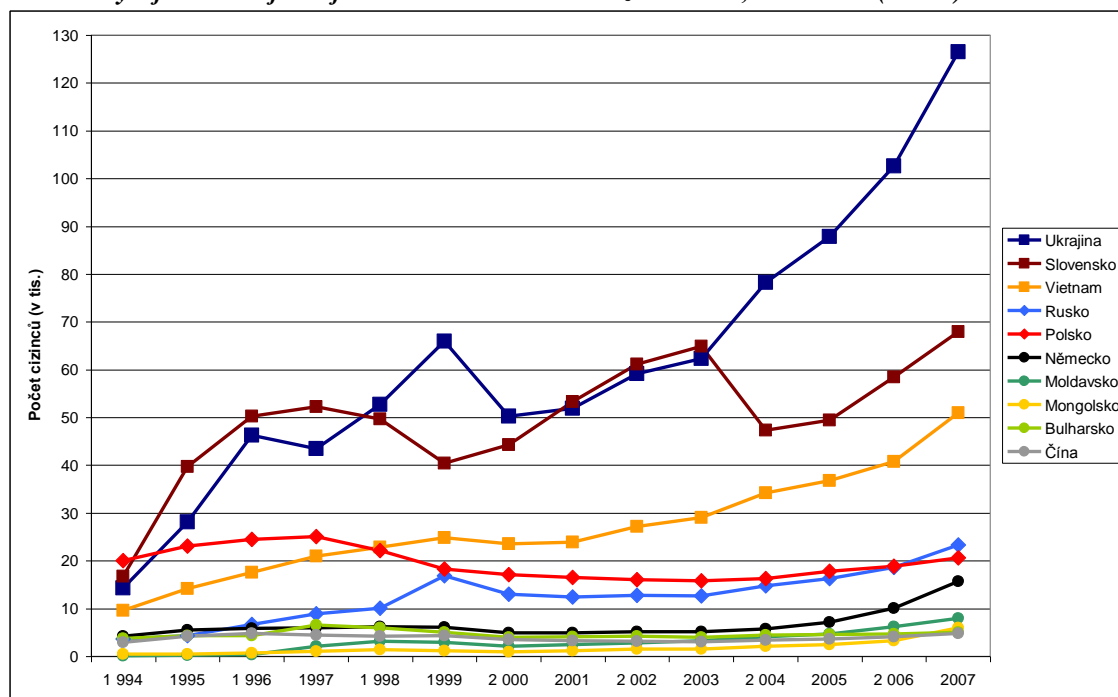
Tab.1 - Vývoj počtu cizinců v ČR podle druhu pobytu a typu ekonomické aktivity, 1994 - 2007 (k 31.12.)

Rok	Celkem	Trvalý pobyt	Dlouhodobý pobyt	Zaměstnaní cizinci	Evidovaní úřady práce	Živnostníci
1994	104 343	33 164	71 179	90 730	72 080	18 650
1995	159 207	39 242	119 965	148 855	111 859	36 996
1996	199 152	46 388	152 764	188 745	143 246	45 499
1997	210 311	56 797	153 514	193 958	130 767	63 191
1998	220 187	64 352	155 835	155 448	111 247	44 201
1999	228 862	66 754	162 108	150 881	93 466	57 415
2000	200 951	66 855	134 096	164 987	103 647	61 340
2001	210 794	69 816	140 978	167 652	103 652	64 000
2002	231 608	75 249	156 359	161 711	101 179	60 532
2003	240 421	80 844	159 577	168 031	105 738	62 293
2004	254 294	99 467	154 827	173 203	107 984	65 219
2005	278 312	110 598	167 714	218 982	151 736	67 246
2006	321 456	139 185	182 271	250 797	185 075	65 722
2007	392 087	158 018	234 069	309 027	240 242	68 785

Poznámky: Dvojitá čára znázorňuje změnu legislativy.

Do roku 2000 se počítal dlouhodobý pobyt, od roku 2000 do 2003 to byl jen pobyt na víza nad 90 dní a od roku 2004 to jsou pobyty přechodné, dlouhodobé a na víza nad 90 dní.

Zdroj: ČSÚ, 2008.

Obr. 1 – Vývoj deseti nejčastějších státních občanství cizinců v ČR, 1994-2007 (31.12.)

Zdroj: ČSÚ, 2008.

Tab. 2 - Počet cizinců podle druhu pobytu okresech ČR, 2001 a 2007 (k 31.12.)

Okres	31.12.2001			31.12.2007		
	Celkem	Trvalý pobyt	Podíl cizinců s trvalým pobytem	Celkem	Trvalý pobyt	Podíl cizinců s trvalým pobytem
Celkem	210 794	69 816	33%	392 087	158 018	40%
Praha	61 477	13 307	22%	129 161	42 199	33%
Benešov	1 249	497	40%	1 747	916	52%
Beroun	1 163	348	30%	3 131	1 174	37%
Kladno	3 355	1 170	35%	5 017	2 581	51%
Kolín	1 358	383	28%	2 798	1 166	42%
Kutná Hora	1 026	252	25%	1 972	649	33%
Mělník	2 654	704	27%	5 132	1 618	32%
Mladá Boleslav	5 402	751	14%	9 649	1 748	18%
Nymburk	1 648	540	33%	3 400	1 358	40%
Praha - východ	3 472	840	24%	6 656	2 844	43%
Praha - západ	2 750	684	25%	6 474	3 045	47%
Příbram	1 563	402	26%	2 547	1 094	43%
Rakovník	778	333	43%	1 804	681	38%
České Budějovice	2 673	810	30%	4 721	1 880	40%
Český Krumlov	1 561	445	29%	2 737	1 114	41%
Jindřichův Hradec	834	353	42%	1 427	882	62%
Písek	556	162	29%	1 056	371	35%
Prachatice	648	286	44%	1 159	793	68%
Strakonice	1 041	250	24%	2 870	948	33%
Tábor	607	266	44%	1 221	655	54%
Domažlice	886	340	38%	1 666	1 008	61%
Klatovy	1 111	376	34%	2 321	1 083	47%
Plzeň	3 379	981	29%	8 805	3 119	35%
Plzeň - jih	871	348	40%	1 751	653	37%
Plzeň - sever	846	322	38%	1 314	620	47%
Rokycany	783	250	32%	1 960	657	34%
Tachov	1 909	658	34%	3 355	1 531	46%
Cheb	4 319	1 932	45%	8 014	5 221	65%
Karlovy Vary	5 955	2 376	40%	9 043	5 521	61%
Sokolov	1 670	901	54%	2 336	1 270	54%
Děčín	2 488	1 524	61%	4 908	2 841	58%
Chomutov	2 381	1 251	53%	4 233	2 347	55%
Litoměřice	1 357	550	41%	6 154	1 427	23%
Louny	1 051	634	60%	1 974	1 015	51%
Most	1 662	830	50%	5 267	1 538	29%
Teplice	2 951	1 701	58%	5 426	3 210	59%
Ústí nad Labem	2 940	1 121	38%	5 099	2 304	45%
Česká Lípa	1 588	1 156	73%	2 598	1 713	66%
Jablonec nad Nisou	1 999	920	46%	3 445	1 652	48%
Liberec	3 938	1 357	34%	7 560	3 065	41%
Semily	1 336	502	38%	1 688	872	52%
Hradec Králové	2 802	884	32%	4 957	1 739	35%
Jičín	880	453	51%	2 783	896	32%
Náchod	2 172	906	42%	2 746	1 497	55%

Okres	31.12.2001			31.12.2007		
	Celkem	Trvalý pobyt	Podíl cizinců s trvalým pobytem	Celkem	Trvalý pobyt	Podíl cizinců s trvalým pobytem
Rychnov nad Kněžnou	799	491	61%	1 483	740	50%
Pardubice	2 637	588	22%	4 675	1 297	28%
Svitavy	920	365	40%	1 218	563	46%
Ústí nad Orlicí	1 914	725	38%	3 177	1 221	38%
Havlíčkův Brod	650	205	32%	1 918	548	29%
Jihlava	1 324	265	20%	2 229	735	33%
Pelhřimov	907	213	23%	1 610	476	30%
Třebíč	946	308	33%	1 730	731	42%
Žďár nad Sázavou	921	244	26%	1 269	458	36%
Blansko	1 064	320	30%	1 978	713	36%
Brno	9 127	2 713	30%	17 531	6 655	38%
Brno - venkov	2 098	717	34%	6 716	2 257	34%
Břeclav	1 571	613	39%	1 905	1 025	54%
Hodonín	2 026	606	30%	1 480	908	61%
Vyškov	883	259	29%	1 357	531	39%
Znojmo	987	495	50%	1 751	1 018	58%
Jeseník	382	289	76%	738	538	73%
Olomouc	2 753	1 108	40%	4 447	2 089	47%
Prostějov	988	346	35%	1 282	714	56%
Přerov	1 114	576	52%	2 462	1 016	41%
Šumperk	945	568	60%	1 136	705	62%
Kroměříž	676	325	48%	1 014	645	64%
Uherské Hradiště	1 496	587	39%	2 193	1 098	50%
Vsetín	2 686	515	19%	1 422	801	56%
Zlín	2 856	834	29%	3 008	1 631	54%
Bruntál	661	506	77%	773	620	80%
Frydek Místek	2 893	1 412	49%	2 699	1 650	61%
Karviná	5 861	3 018	51%	7 433	3 258	44%
Nový Jičín	1 351	883	65%	1 461	1 013	69%
Opava	840	553	66%	1 198	891	74%
Ostrava	6 575	2 935	45%	9 374	4 727	50%

Zdroj dat: ČSÚ, 2008.

Tab. 3 - Počet cizinců podle státních občanství (top 5) v okresech ČR

Okres	31.12.2001					31.12.2006				
	Ukrajina	Slovensko	Vietnam	Polsko	Rusko	Ukrajina	Slovensko	Vietnam	Polsko	Rusko
Celkem	51 825	53 294	23 924	16 489	12 423	102 594	58 384	40 779	18 894	18 564
Praha	17 501	10 646	3 172	1 365	6 399	35 620	16 300	5 896	1 916	9 782
Benešov	287	287	176	180	63	495	244	187	121	61
Beroun	255	305	161	35	95	638	754	229	36	167
Kladno	859	747	204	213	407	1 562	1 245	318	126	488
Kolín	458	281	123	38	126	739	609	350	51	138
Kutná Hora	354	360	55	82	29	1 120	311	135	70	35
Mělník	983	738	167	90	153	2 680	659	214	83	186
Mladá Boleslav	694	2 721	412	1 204	59	2 264	2 683	488	1 516	123
Nymburk	538	331	94	75	140	1 161	461	142	78	312
Praha - východ	1 083	612	541	110	203	1 855	1 236	410	116	390
Praha - západ	758	604	131	61	314	1 605	991	273	123	654
Příbram	522	364	89	39	112	868	490	120	45	135
Rakovník	220	182	140	99	34	468	201	244	92	42
České Budějovice	783	698	173	55	140	1 149	713	284	33	200
Český Krumlov	577	319	148	75	87	731	299	340	73	84
Jindřichův Hradec	225	152	183	51	17	276	237	366	56	22
Písek	225	76	30	24	16	391	184	35	16	21
Prachatice	189	84	142	25	13	221	94	379	26	22
Strakonice	639	134	70	34	20	959	268	172	41	30
Tábor	251	109	24	36	14	361	266	49	41	20
Domažlice	249	256	137	12	16	272	275	377	17	21
Klatovy	216	281	235	39	8	432	370	397	38	14
Plzeň	1 352	443	589	59	100	2 505	874	1 188	67	100
Plzeň - jih	269	171	138	12	14	432	213	150	23	21
Plzeň - sever	275	252	31	33	6	464	297	98	54	9
Rokycany	333	166	26	23	14	492	271	64	28	26
Tachov	332	513	799	12	39	422	455	1 272	11	28

Okres	31.12.2001					31.12.2006				
	Ukrajina	Slovensko	Vietnam	Polsko	Rusko	Ukrajina	Slovensko	Vietnam	Polsko	Rusko
Karlovy Vary	628	454	3 158	59	775	967	503	3 623	57	1 393
Cheb	564	553	2 137	72	160	688	353	4 086	47	179
Sokolov	416	563	201	84	110	329	329	379	67	108
Děčín	266	242	941	479	71	681	323	1 706	460	110
Chomutov	584	328	870	211	59	1 027	439	1 297	184	74
Litoměřice	395	331	119	106	51	3 291	387	602	112	151
Louny	304	251	94	52	59	477	353	102	57	63
Most	177	347	486	203	33	249	324	789	151	53
Teplice	796	263	784	65	276	780	435	1 566	67	486
Ústí nad Labem	1 191	253	463	154	267	1 656	483	817	145	359
Česká Lípa	460	190	181	280	94	501	322	522	316	114
Jablonec nad Nisou	459	549	128	463	53	845	627	398	429	60
Liberec	1 123	1 027	351	645	96	2 680	1 393	502	530	164
Semily	468	295	52	323	52	655	295	69	278	34
Hradec Králové	823	820	351	192	35	2 146	493	404	225	83
Jičín	289	223	97	113	20	1 113	353	321	111	26
Náchod	522	262	120	929	48	644	290	238	747	52
Rychnov nad Kněžnou	165	238	39	233	20	239	316	64	481	24
Trutnov	288	423	81	804	45	717	518	163	1 135	53
Chrudim	378	233	85	34	65	594	185	133	36	47
Pardubice	450	1 425	55	106	53	1 415	652	102	105	74
Svitavy	288	296	52	100	23	449	245	73	92	19
Ústí nad Orlicí	580	697	57	343	29	796	562	106	486	27
Havlíčkův Brod	171	126	82	35	31	366	231	195	37	42
Jihlava	403	417	72	41	13	665	329	118	23	13
Pelhřimov	375	290	52	38	15	650	223	74	35	22
Třebíč	358	176	111	35	28	809	163	264	32	30
Žďár nad Sázavou	347	309	47	33	9	440	180	113	28	12
Blansko	350	328	55	48	23	422	434	82	47	16

Okres	31.12.2001					31.12.2006				
	Ukrajina	Slovensko	Vietnam	Polsko	Rusko	Ukrajina	Slovensko	Vietnam	Polsko	Rusko
Břeclav	234	765	165	40	17	343	683	226	33	19
Brno-město	2 658	2 658	865	275	231	5 949	2 335	1 896	294	364
Brno-venkov	880	393	195	53	63	3 439	613	540	81	110
Hodonín	141	1 482	76	47	22	165	748	119	37	22
Vyškov	318	253	39	14	7	664	183	60	16	24
Znojmo	161	163	116	57	78	196	207	277	59	74
Jeseník	48	91	47	58	19	46	132	304	85	22
Olomouc	471	996	251	145	139	818	1 094	448	131	125
Prostějov	423	184	44	27	16	483	274	41	35	12
Přerov	224	486	111	58	38	627	460	241	68	68
Šumperk	208	221	47	202	18	315	241	46	177	22
Kroměříž	161	240	55	47	31	224	264	127	46	37
Uherské Hradiště	214	739	111	44	36	274	1 009	134	44	38
Vsetín	144	2 071	42	129	18	149	638	55	147	22
Zlín	410	1 432	162	94	92	325	850	277	88	127
Bruntál	48	197	33	173	13	50	237	43	156	9
Frýdek-Místek	88	1 676	96	729	26	196	915	121	921	26
Karviná	147	2 068	53	3 125	70	135	2 000	136	4 187	83
Nový Jičín	108	389	369	121	38	101	481	270	136	36
Opava	112	232	32	199	22	105	282	138	199	37
Ostrava-město	582	2 817	1 504	491	178	1 478	1 990	2 169	536	263

Zdroj: ČSÚ, 2008.

Tab. 4 - Zaměstnanost cizinců v okresech ČR, 2001 a 2006 (k 31.12.)

Okres	2001			2006		
	Zaměstnaní cizinci celkem	v tom		Zaměstnaní cizinci celkem	v tom	
		evidovaní na úřadech práce	s platným živnostenským oprávněním		evidovaní na úřadech práce	s platným živnostenským oprávněním
Celkem	167 652	103 652	64 000	250 797	185 075	65 722
Praha	55 063	31 652	23 411	80 395	62 282	18 113
Benešov	1 861	1 338	523	1 595	1 245	350
Beroun	820	458	362	2 012	1 608	404
Kladno	1 191	494	697	3 515	2 804	711
Kolín	948	569	379	3 078	2 642	436
Kutná Hora	721	499	222	1 148	791	357
Mělník	2 181	1 582	599	1 530	818	712
Mladá Boleslav	4 716	3 078	1 638	11 098	9 812	1 286
Nymburk	1 759	1 468	291	1 675	1 314	361
Praha-východ	3 114	1 661	1 453	5 746	4 141	1 605
Praha-západ	1 632	888	744	2 699	1 865	834
Příbram	1 464	958	506	1 692	1 224	468
Rakovník	382	174	208	1 015	694	321
České Budějovice	1 889	934	955	3 069	2 124	945
Český Krumlov	1 185	964	221	1 742	1 359	383
Jindřichův Hradec	482	206	276	697	266	431
Písek	722	577	145	1 121	911	210
Prachatice	478	213	265	567	269	298
Strakonice	874	435	439	1 483	1 052	431
Tábor	747	383	364	972	728	244
Domažlice	515	275	240	836	492	344
Klatovy	776	369	407	1 037	686	351
Plzeň-jih	576	167	409	937	576	361
Plzeň-město	2 694	951	1 743	9 498	7 290	2 208
Plzeň-sever	551	405	146	1 797	1 636	161
Rokycany	467	138	329	957	568	389
Tachov	1 141	330	811	2 145	1 151	994
Cheb	2 701	731	1 970	3 890	1 352	2 538
Karlovy Vary	2 686	424	2 262	3 572	1 262	2 310
Sokolov	689	385	304	1 030	623	407
Děčín	1 585	409	1 176	1 722	283	1 439
Chomutov	1 297	235	1 062	1 870	680	1 190
Litoměřice	824	421	403	1 646	946	700
Louny	389	175	214	672	453	219
Most	1 194	709	485	1 209	591	618
Teplice	1 195	411	784	1 759	755	1 004
Ústí nad Labem	1 176	467	709	1 947	960	987
Česká Lípa	671	342	329	1 143	601	542
Jablonec nad Nisou	1 195	719	476	2 005	1 393	612
Liberec	3 761	2 926	835	5 991	4 895	1 096

Okres	Zaměstnaní cizinci celkem	2001 v tom		Zaměstnaní cizinci celkem	2006 v tom	
		evidovaní na úřadech práce	s platným živnostenským oprávněním		evidovaní na úřadech práce	s platným živnostenským oprávněním
Semily	920	676	244	1 210	848	362
Hradec Králové	1 651	926	725	3 548	2 807	741
Jičín	698	508	190	1 131	732	399
Náchod	1 463	1 182	281	2 031	1 577	454
Rychnov nad Kněžnou	683	544	139	1 228	1 020	208
Trutnov	1 310	1 011	299	2 066	1 579	487
Chrudim	393	156	237	939	616	323
Pardubice	1 760	1 178	582	5 524	4 822	702
Svitavy	639	425	214	918	772	146
Ústí nad Orlicí	1 344	905	439	2 456	1 951	505
Havlíčkův Brod	540	429	111	1 257	1 033	224
Jihlava	1 264	1 072	192	2 195	1 841	354
Pelhřimov	698	554	144	1 507	1 327	180
Třebíč	777	550	227	585	241	344
Žďár nad Sázavou	788	620	168	1 013	765	248
Blansko	1 013	797	216	1 719	1 518	201
Brno-město	8 652	5 901	2 751	14 823	11 812	3 011
Brno-venkov	1 012	412	600	2 342	1 304	1 038
Břeclav	2 348	1 965	383	1 973	1 584	389
Hodonín	1 822	1 554	268	1 686	1 368	318
Vyškov	492	310	182	944	579	365
Znojmo	488	226	262	765	425	340
Jeseník	142	42	100	305	170	135
Olomouc	1 558	899	659	2 197	1 385	812
Prostějov	782	591	191	808	592	216
Přerov	799	536	263	1 112	867	245
Šumperk	415	234	181	622	454	168
Kroměříž	482	262	220	488	237	251
Uherské Hradiště	1 182	877	305	1 531	1 216	315
Vsetín	3 419	3 155	264	1 613	1 339	274
Zlín	3 025	2 370	655	2 369	1 685	684
Bruntál	247	121	126	384	239	145
Frýdek-Místek	2 315	1 777	538	2 717	2 267	450
Karviná	4 305	3 793	512	4 581	4 143	438
Nový Jičín	723	271	452	1 073	671	402
Opava	656	497	159	548	331	217
Ostrava-město	8 535	6 806	1 729	6 077	3 816	2 261

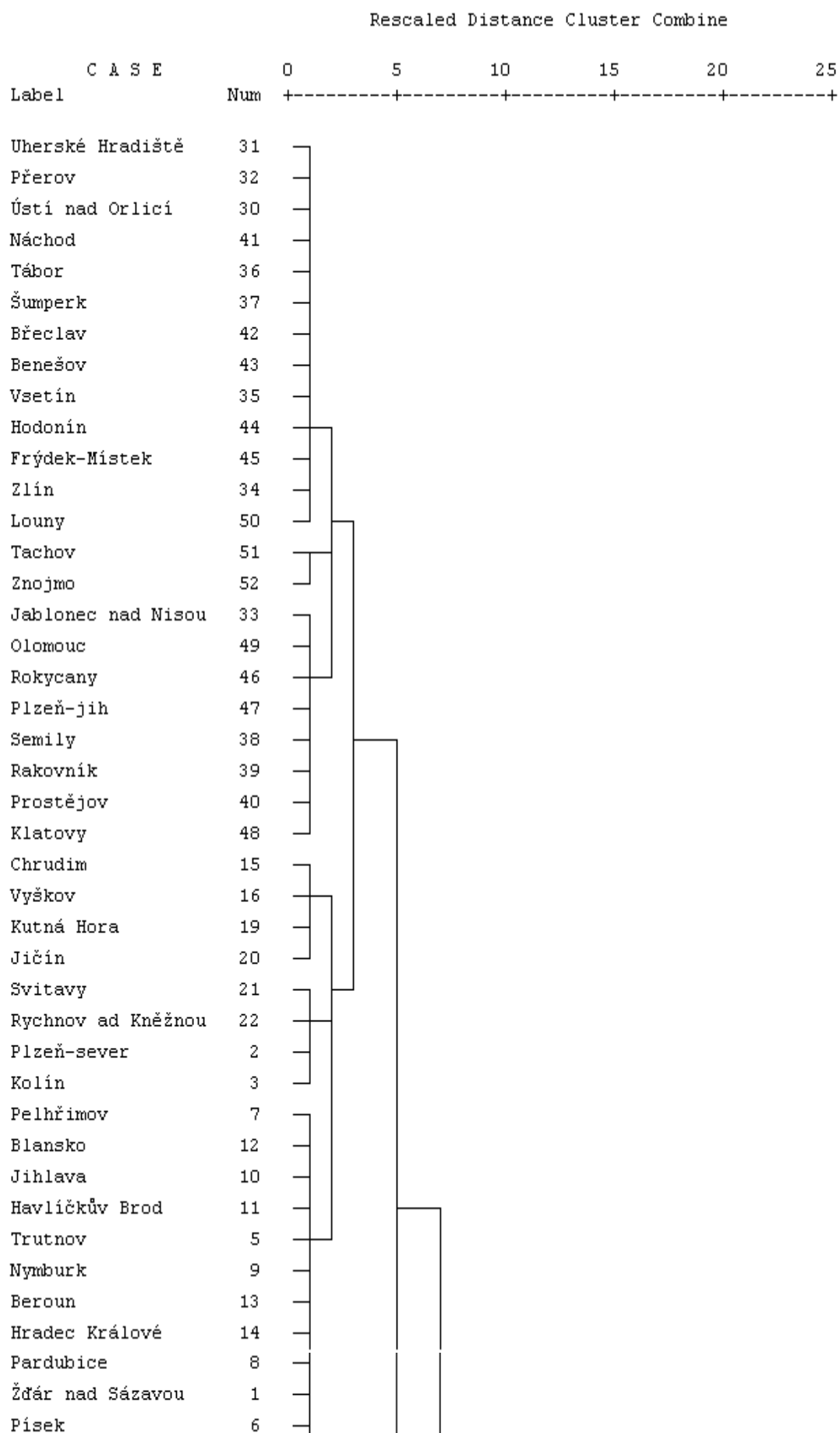
Zdroj: ČSÚ, 2008.

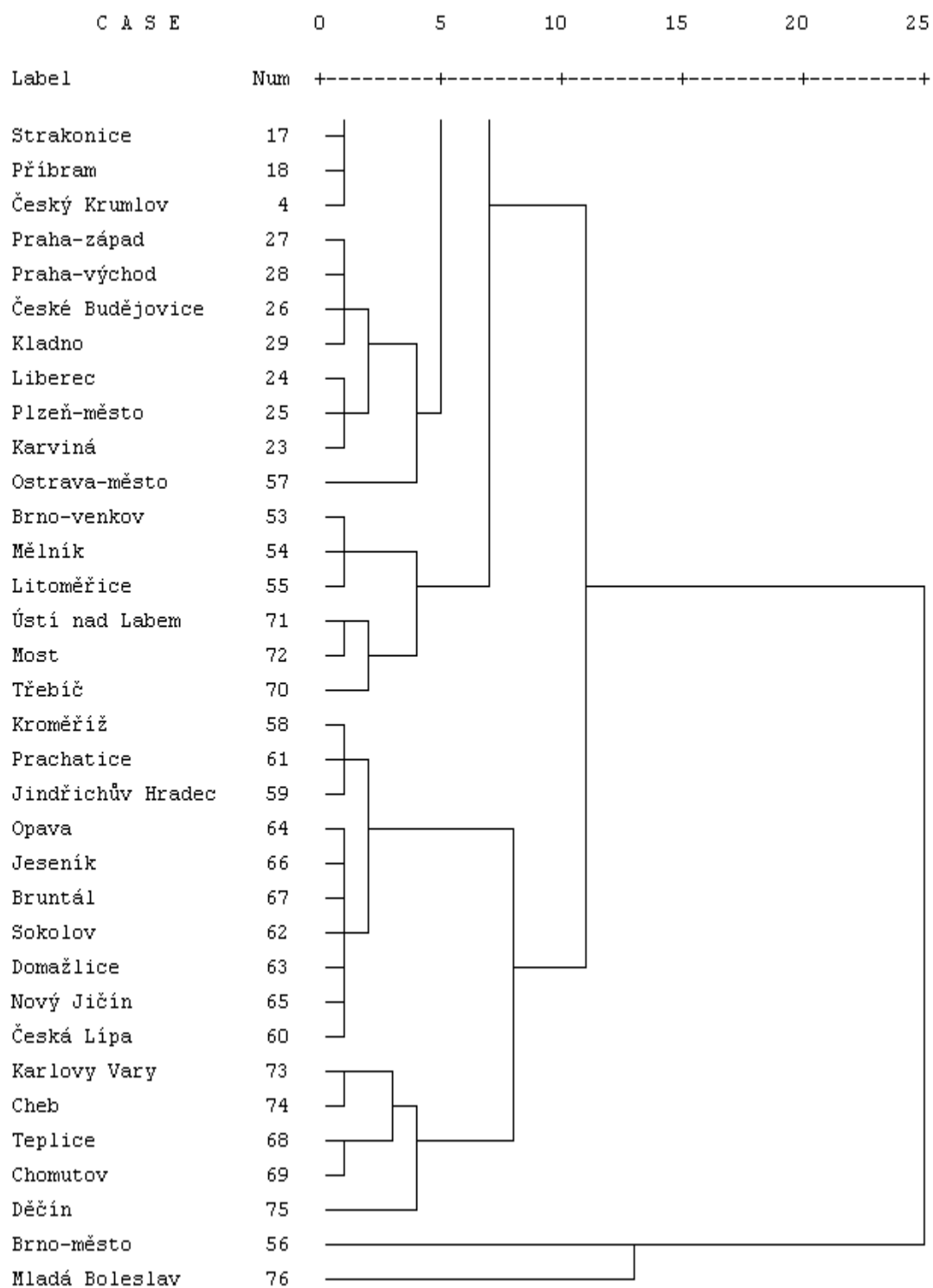
Tab. 5 - Průměrný věk cizinců a podíl žen-cizinek na celkovém počtu cizinců, 2004 a 2006 (k 31.12.)

Okres	Průměrný věk		Podíl žen-cizinek (v %)	
	2004	2006	2004	2006
Praha	34,0	34,2	40,0	40,7
Benešov	35,0	36,2	43,7	44,0
Beroun	34,0	34,4	40,0	38,7
Kladno	35,3	35,4	37,5	41,7
Kolín	34,6	33,9	37,8	40,5
Kutná Hora	34,3	33,2	36,4	34,4
Mělník	34,6	34,9	32,2	33,5
Mladá Boleslav	34,0	34,3	29,2	29,0
Nymburk	33,0	33,3	46,7	47,2
Praha-východ	34,9	35,1	39,2	39,8
Praha-západ	34,6	34,2	36,8	39,8
Příbram	34,1	34,2	40,2	38,6
Rakovník	35,0	34,8	39,2	38,1
České Budějovice	35,9	36,4	38,0	34,6
Český Krumlov	34,6	35,2	49,5	48,0
Jindřichův Hradec	35,0	35,9	39,9	42,5
Písek	33,3	35,0	42,7	41,7
Prachatice	33,6	34,1	46,9	47,5
Strakonice	34,1	36,1	38,0	33,3
Tábor	35,4	35,6	46,0	49,3
Domažlice	33,1	33,7	45,5	43,2
Klatovy	33,5	34,5	41,4	40,8
Plzeň-město	33,4	33,4	41,2	42,7
Plzeň-jih	33,0	34,5	42,1	38,8
Plzeň-sever	34,7	35,5	49,5	46,3
Rokycany	34,5	34,3	35,1	37,1
Tachov	31,6	32,5	44,0	43,6
Cheb	30,0	31,3	47,3	45,1
Karlovy Vary	31,0	32,7	45,9	46,0
Sokolov	34,4	35,6	47,4	41,9
Děčín	34,3	35,1	48,6	43,2
Chomutov	34,7	35,2	40,3	39,0
Litoměřice	33,9	34,1	36,3	35,6
Louny	34,0	34,5	45,2	43,7
Most	36,5	37,6	39,3	31,2
Teplice	32,8	33,9	41,9	41,4
Ústí nad Labem	34,4	34,9	36,1	35,8
Česká Lípa	35,1	36,0	49,8	48,4
Jablonec nad Nisou	35,4	35,2	52,6	51,4
Liberec	35,1	35,1	42,5	41,5
Semily	37,3	37,8	49,3	50,6
Hradec Králové	33,6	34,1	38,9	38,6
Jičín	35,0	34,3	46,5	42,0
Náchod	36,6	36,5	54,0	52,9
Rychnov nad Kněžnou	37,6	36,1	50,0	39,2
Trutnov	38,4	37,9	46,2	41,9

Okres	Průměrný věk		Podíl žen-cizinek (v %)	
	2004	2006	2004	2006
Chrudim	33,4	34,1	34,4	37,0
Pardubice	35,7	34,5	40,9	38,7
Svitavy	35,2	36,3	41,5	44,9
Ústí nad Orlicí	35,1	35,6	49,8	48,4
Havlíčkův Brod	33,1	32,8	41,0	43,3
Jihlava	33,6	33,9	46,0	44,2
Pelhřimov	34,9	34,7	40,9	42,8
Třebíč	32,4	33,1	41,8	41,5
Žďár nad Sázavou	35,4	35,9	34,9	38,2
Blansko	33,3	33,3	44,7	44,8
Brno-město	34,8	34,9	32,8	35,2
Brno-venkov	33,9	34,1	35,0	35,5
Břeclav	36,7	37,3	42,7	41,5
Hodonín	36,3	36,3	41,4	40,3
Vyškov	34,9	36,1	32,2	37,7
Znojmo	35,3	36,4	46,2	42,2
Jeseník	38,5	37,3	43,6	31,2
Olomouc	33,6	33,6	43,2	44,8
Prostějov	33,1	33,9	54,4	51,2
Přerov	34,5	34,7	37,7	36,3
Šumperk	37,9	37,8	45,5	43,2
Kroměříž	36,1	36,2	41,9	44,9
Uherské Hradiště	34,9	35,6	38,7	38,5
Vsetín	36,2	38,5	36,2	40,0
Zlín	34,7	34,7	37,7	41,2
Bruntál	41,0	41,0	46,9	44,0
Frýdek-Místek	41,4	41,1	38,7	35,8
Karviná	40,3	41,4	29,6	25,4
Nový Jičín	37,3	37,1	40,1	41,4
Opava	39,4	39,2	44,7	44,2
Ostrava – město	34,6	34,6	34,7	36,5

Zdroj: ČSÚ, 2008.

Obr.2 – Dendrogram (hierarchická shluková analýza, metoda Between-groups linkage)

Tab.6 - Charakteristiky okresů pro shlukovou analýzu

Shluk	Okres	Počet cizinců	Podíl cizinců s trvalým pobytem (v %)	Podíl cizinců-živnostníků na zaměstnaných cizincích (v %)
1	Mladá Boleslav	7 673	20,7	11,6
2	Brno-město	14 730	40,1	20,3
3	Děčín	4 234	64,8	83,6
3	Cheb	6 666	73,1	65,2
3	Karlovy Vary	7 642	71,5	64,7
3	Chomutov	3 626	62,1	63,6
3	Teplice	4 410	69,2	57,1
4	Třebíč	1 632	43,3	58,8
4	Most	2 823	50,8	51,1
4	Ústí nad Labem	4 414	48,6	50,7
4	Mělník	4 702	31,4	46,5
4	Brno-venkov	5 728	32,9	44,3
4	Litoměřice	5 356	24,4	42,5
5	Ostrava-město	7 912	54,6	37,2
5	Praha-západ	5 316	45,7	30,9
5	České Budějovice	3 932	42,4	30,8
5	Praha-východ	5 072	42,7	27,9
5	Plzeň-město	6 031	40,9	23,3
5	Kladno	4 738	49,1	20,2
5	Liberec	6 393	42,8	18,3
5	Karviná	7 012	45,6	9,6
6	Jindřichův Hradec	1 278	65,1	61,8
6	Prachatice	997	73,3	52,6
6	Kroměříž	876	65,2	51,4
6	Česká Lípa	2 287	70,6	47,4
6	Jeseník	773	79,7	44,3
6	Domažlice	1 323	69,2	41,2
6	Opava	1 052	79,4	39,6
6	Sokolov	1 767	67,6	39,5
6	Bruntál	702	84,2	37,8
6	Nový Jičín	1 359	74,8	37,5
7	Žďár nad Sázavou	972	43,8	24,5
7	Znojmo	1 529	61,2	44,4
7	Zlín	2 517	60,7	28,9
7	Vyškov	1 196	40,1	38,7
7	Vsetín	1 261	58,4	17,0
7	Ústí nad Orlicí	2 265	50,9	20,6
7	Uherské Hradiště	1 942	53,1	20,6
7	Trutnov	3 185	39,5	23,6
7	Tachov	2 530	57,6	46,3
7	Tábor	1 025	58,6	25,1
7	Šumperk	1 089	60,5	27,0
7	Svitavy	1 099	47,5	15,9
7	Strakonice	2 085	39,3	29,1
7	Semily	1 554	52,1	29,9
7	Rychnov nad Kněžnou	1 299	52,3	16,9

Shluk	Okres	Počet cizinců	Podíl cizinců s trvalým pobytem (v %)	Podíl cizinců-živnostníků na zaměstnaných cizincích (v %)
7	Rokycany	1 172	49,6	40,7
7	Rakovník	1 219	51,4	31,6
7	Příbram	2 303	41,1	27,7
7	Přerov	1 794	52,0	22,0
7	Prostějov	1 165	54,2	26,7
7	Plzeň-sever	1 256	45,4	9,0
7	Plzeň-jih	1 302	51,9	38,5
7	Písek	903	39,2	18,7
7	Pelhřimov	1 250	34,7	11,9
7	Pardubice	3 124	37,4	12,7
7	Olomouc	3 678	53,4	37,0
7	Nymburk	3 150	38,1	21,6
7	Náchod	2 488	57,5	22,4
7	Louny	1 473	64,8	32,6
7	Kutná Hora	1 942	31,3	31,1
7	Kolín	2 391	45,5	14,2
7	Klatovy	1 818	54,6	33,9
7	Jihlava	1 783	33,3	16,1
7	Jičín	2 185	36,9	35,3
7	Jablonec nad Nisou	2 914	52,3	30,5
7	Chrudim	1 182	44,8	34,4
7	Hradec Králové	4 169	37,7	20,9
7	Hodonín	1 370	63,1	18,9
7	Havlíčkův Brod	1 379	35,0	17,8
7	Frýdek-Místek	2 565	65,2	16,6
7	Český Krumlov	2 364	43,9	22,0
7	Břeclav	1 751	57,2	19,7
7	Blansko	1 679	34,2	11,7
7	Beroun	2 633	37,8	20,1
7	Benešov	1 449	56,5	21,9

Zdroj: ČSÚ, 2008.